

Nauris Gekišs

**SVEICIENI
ZILO EZERU
ZEMEĪ**

UDK 821.174-1
Ge 270

Nauris Gekišs
SVEICIENI ZILO EZERU ZEMEĪ

*Veltījums Annai Klušai, kura teica, ka mana dzeja viņai palīdz
uzturēt dzīvesprieku. Pateicībā par mūsu sirsnīgo vēstuļu
draudzību un viņas lūgšanām manas slimošanas laikā*

© Teksts, Nauris Gekišs
© Vāka foto: Vēsma Gekiša
© Datorsalikums, Inese Gura

ISBN 978-9934-9103-8-8

Drukāts SIA "Drukātava"
Rīga, 2024

Saturs

Annas Klušas piemiņai	8
Latgalei.....	9
Latgales bagātība.....	10
Latvijai un Latgalei.....	11
Latvijas talantiem	12
Balvu pilsētai 96. jubilejā.....	13
Balvi.....	14
Dagda	15
Daugavpils.....	16
Ilūkste.....	17
Kārsava.....	18
Krāslava.....	19
Līvāni.....	20
Lubāna.....	21
Ludza.....	22
Preiļi	23
Rēzekne.....	24
Varakļāni.....	25
Viļaka	26
Viļāni.....	27
Zilupe	28
Mazā bezdelīga.....	29
Apmaldījusies dzērve	31
Svētais Valentīns nāk.....	32
Stirnas mēnesnīcā.....	33
Vientuļā ābele.....	34

Ar smaidu par Meteņiem	35
Zilītes dziesma	36
Iestādīsim trīs kokus!	37
Dievmātei	38
Lūgums Dievmātei	39
Dievmātei Jaungada ieskaņā	40
Kristus raugās.....	41
Klusās nedēļas motīvs	42
Kāpēc nespēju rakstīt par pavasari?	44
Kur gan Tu esi?.....	46
Dievmāte raud	47
Ja Tevis nav... ..	48
Dievs, lūdzu, piedod!	49
Sasien pasauli	50
Dievs pārbauda sirdis.....	52
Apmaldījušies Dieva bērni	53
Dievs ir ukraiņu sirdīs	54
Dod spēku neienīst!.....	55
Patiešām, Viņš augšāmcēlies!.....	57
Lieldienu vēsts.....	58
Pārdomas pēc Lieldienām	59
Pavasari neaizliegs	61
Rīgā ienācis pavasaris.....	62
Lietus izmazgā pūpoliem frizūras	63
Es pārnākšu	64
Strazda dziesma	65
Seko strazda dziesmai!.....	66
Runča Mura pavasaris.....	67
Lāči mostas.....	69

Kundziņš samta kažokā	70
Saudzēsim cīruļa dziesmu!	71
Latviešu mātes skumjas.....	72
Pamestā skola.....	74
Balss no provinces	75
Balāde par sumpurni (Lauras Rancānes pasakas motīvs).....	76
Konformista padoms	80
Pamācoša balāde par doktoru Faustu (Johana Volfganga Gētes motīvs)	81
Kam dzeguze tik skumji zvana?.....	85
Varžu koncerts	86
Eža bērni.....	87
Divas saules	89
Dieviņš glezno.....	90
Dieviņš klusi staigā.....	91
Grieze vasaru griež.....	92
Krāsim vasaru!	93
Vālodzes solo.....	94
Divas egles lauka vidū.....	95
Bumbieru zvaniņi iezvana rudeni	96
Laime ir būt blakus.....	97
Tikšanās ar ezīti	98
Vāvere riekstus vāc	99
Randiņš ar pūci.....	100
Runcis Muris rudeni	102
Brieža dziesma	103
Dzērvju blūzs	104
Vecais vanags.....	106

Irbes uz lauka	107
Egle un kļava	108
Par labām domām	110
Sēņotāja padoms.....	111
Vai tā nav?.....	112
Veca utopija	113
Novembra ieskaņā	114
Lāčplēsis katrā no mums	115
Zaldāts pelēkā šinelī	116
Dievs nepaies Latvijai garām	117
Ar sarkanbaltsarkano sirdī.....	118
Lūgšana Latvijas simtgadē.....	119
Pie Mātes Latvijas kājām.....	120
Lai Māras zemē dod Dievs!	121
Par bēgļiem.....	122
Jūlijam Stikutam	123
Kā koki esam mēs (Zentas Mauriņas motīvs).....	124
Dvēseļu laiks.....	125
Dvēseļu dienai.....	126
Veļu laiks.....	127
Veļu laika elpa	128
Svecīšu vakaram.....	129
Pārdomas Svecīšu vakarā.....	130
Manam vēstuļu draugam, priesterim Albertam Cimanovskim.....	131
Rīts Veļu laikā.....	132
Zilīte pie mana loga.....	133
Sekojošot Kristus zvaigznei.....	134
Tu esi mana zvaigzne	135

Drusciņu gaismas	136
Nezilējiet zvaigznēs!	137
Laika rats.....	138
Dievs, ja es spētu... ..	139
Runča Mura Ziemassvētki.....	140
Es gribētu eņģelis būt.....	142
Katrs var būt eņģelis.....	143
Eņģelītis egles galotnē.....	144
Cerību gaisma	145
Cerību zieds.....	146
Sirdis pie gaismas!	147

Annas Klužas piemiņai

Zelta lapu aiznes auksts vējš,
Lapu zeltainā saules krāsā,
Bet vienmēr sirdīs glabāsim mēs
Atmiņas, tik siltas kā saulstaru glāsts...

Lietus lāse kā atvadu skūpsts
No raudošām debesīm nokrīt uz pieres,
Bet vienmēr ticība stiprinās mūs,
Ticība tam, ka tur – augšā – reiz tiksimies mēs...

Latgalei

Zilām ezeru acīm
Daiļava raugās mūsos,
Sirdi vēl nebeidz glāstīt
Valoda senā, jo liegi plūstot.

Aglonas torņi debesis
Nelokāmi, stalti tur,
Lai aizstāvis visu spēcīgs
Sargāt zemi šo nepagurst.

Cirsts akmenī Māras vaigs
Raugās uz bērniem saviem,
Kā dzīvs tas – tik mīlošs un maigs,
Pauž spēku, ko laiks nespēj saliekt.

Kur skan vēl dziesmas tik skaistas?
Kur puto alus tik spēcīgs un salds?
Kur tik daudz rast vēl ticības skaidras,
Pēc kuras dvēsele alkst?

Gan poļa lepnums un spīts,
Gan latvieša tikums un darba spars,
Krieva plašā un devīgā sirds –
Lūk, tāds ir latgalieša gars!

Latgales bagātība

No visiem novadiem Latvijā mūsu
Visvairāk bagātības, ko nemaitā rūsa,
Ir Latgalē, zilo ezeru zemē,
Kur ļaudis runā un dzied vēl sentēvu mēlē.

Ar kaimiņiem sadzīvo draudzīgs
Šeit senbaltu gars – joprojām dzīvs,
Ievīts rakstos, valodā, dziesmās,
Spoži zaigo jāņuguns liesmās.

Šeit mirdz Krievzemes mantojums sens,
Zelta kupoliem saulē starojot,
Bet Aglonas Dievmāte turpat līdzās
Savu zemi sargā, līdz pārvarēt likstas.

Dievmāte saprot valodas visas,
Lūdz poļu, latgaļu, krievu, vai citā,
Viņas sargāti ļaudis, gaiši un ticībā stipri,
Vienmēr sagaida viesus ar atvērtu sirdi.

Latvijai un Latgalei

Ar saknēm turēsimies zemē,
Kas mantojumā no senčiem dota,
Bet tieksimies uz debesīm dvēselē,
Lai mūsu darbi ir Dzimtenei rota!

Turēsimies pie zemes dzimtās,
Debesis nesot sirdī,
Stāvēsim savā ticībā stingrā,
Pārmaiņu vējiem par spīti!

Sāpes pārvērtīsim dziesmā un dzejā,
Izdejosim dejā, kā mācīja senči,
Lai sirdī debesis saglabāt spējam,
Dzimtenes vārdu un ticību godam nest!

Kamēr ar saknēm turēsimies zemē,
Bet ar dvēseli tieksimies debesīs,
Tikmēr pastāvēsim mēs,
Tikmēr Latvija un Latgale nezudīs!

Latvijas talantiem

Mūsu talanti nepieder mums –
Katram tos ar nodomu dāvājis Dievs,
Bet līdzī dāvanai dots pienākums
Talantu izkopt un pasaulei sniegt.

Maza dzirkstele dievišķās gaismas,
Kas, ienākot pasaulē, ir līdzī dota,
Jāslīpē kā dimants, lai brīnišķī laistās
Dzimtās puses, tautas un Dzimtenes godam.

Katrai dzirkstelei dievišķās gaismas,
Kura dod iespēju labo sniegt,
Uzrunājot sirdis ar skaisto,
Apveltītajam reizē ir nasta un prieks.

Dieva dotais talants ir kredīts,
Kura augļiem jārotā mūžs,
Un darbs, kas Dieva dotās dāvanas atdodot veltīts,
Vienmēr cieņā un pastāvīgs būs.

Balvu pilsētai 96. jubilejā

Zilo ezeru zemes pērle,
Kas Māras kronī spoži mirdz,
Šeit skan latgaliešu mēle,
Seno dziesmu skaņas atbalso sirds.

Kā balta ūdensroze ezerā zilā,
Tā dzimtās zemes sagšā Balvi zied,
Kā lakstīgalas zaļā silā
Zilo ezeru zemes bērnu kori te dzied.

Jau gadu simts nav aiz kalniem,
Kopš pilsētas godu lemts nest,
Un es gribu novēlēt skaistajiem Balviem
Vēl desmitreiz vairāk gadus pieredzēt!

Lai vēl pēc desmit gadu simtiem
Latgaliešu mēle un dziesmas te skan,
Lai vēl pēc desmit gadu simtiem
Ļaužu pilnās baznīcās aicina zvans!

Balvi

Zelta vālodze baltā birzī,
Kurp manu gaitu virzi?
Uz zilo ezeru zemi ceļš tāls,
Bet nerimst balss tava vilināt.

Zilezeru zemē pilsēta – Balvi,
Laikam uz turieni vilini saldi –
Pilsētā šajā meitenes skaistas,
Kā nekur citur pasaulē laistas.

Ja dzimis reiz esi tu Balvos,
Redzēsi vienmēr sapņos savos,
Ik birzī baltajā vālodzes kliedziens
Mudinās tevi tur atgriezties.

Dagda

Safira ezeram krasti smaragda,
Ezera krastā pilsēta – Dagda,
Tur sniegbaltu baznīcu pakalns bērts,
Kam ļaudis nesuši zemi cepurēs.

Nikolajs Loskis, Kazimirs Buiņickis –
Gan viens, gan otrs šē izauklēts ticis,
Sirsnīgi Latgale sveic kaimiņu tautas,
Ja pēc saviem dēliem, viņu pēdām tās jautās.

Daugavpils

Zinu pilsētu, kurai savs stils
Kā rozīnīte uz kūkas,
Pilsētai vārdā ir Daugavpils,
Pat pīlādžogas tur neliekas rūgtas.

Likteņupe mazgā tev kājas,
Diženā Sēlijas meita,
Pilsēta, kur ciemiņš jūtas kā mājās,
Nevaru sagaidīt, kad teikšu tev: “Sveika!”

Ilūkste

Straujāk sirds mana pukstēs,
Kad maijā došos, kur Ilūkste –
Sēlijas pērle baltu biržu skautā,
Kur mīlotā mana kā roze plauka.

Pilsēta, kas izauklē meitenes tādas
Uz mūžu sirdij manai būs dārga,
Tev, Ilūkste, laba vēlējumus sūtu,
Cik vien manī kvēlo gaišu jūtu!

Kārsava

Rītupes kreisajā krastā,
Kur senāk dzirdēja zirgus pasta,
Slejas pilsēta maza, bet jauka,
Kārsavas vārdā tā saukta.

Dievmātes visuspēcīgās rokas,
Kurām par visu gādāt sokas,
Lai visžēlīgi dāvā svētību savu
Pilsētai, kuru sauc par Kārsavu!

Krāslava

Dāņu vikings sīgās apdziedāja
Pilsētu šo, kur tev, krāslaviet, mājas,
Bet vārds cēlies tai no Gorislavas –
Polockas kņaza meitas, pēc atriebes kāras.

Krustnešu zobeni asi trīti
Asinis lēja šeit senču tavu,
Zemnieku bērņus mācīja jezuīti,
Par Latviju krītot, sedza poļi vainu savu.

“Netiesājiet – jūs tiesāti netapsit,”
Karņicka kapakmens mūs māca,
Ai, cilvēk, nekad lai netaptu sists
Tu mīlestības nelaimīgas lāsta!

Daudz stāstu teic mūžīgu slavu
Pilsētai skaistai, ko saucam Krāslavu,
Zēvaldes tēli un Dineres dzeja
Neļaus slavu šo izkaisīt vējā.

Līvāni

Kur līvānieši dziesmas ņem,
Vai baltajās birzīs no lakstīgalām?
Tautas gara mantojums sens
Šeit jūtams no malu malām.

Kamēr Dubna, Daugavas meita
Sauleszaķīšiem ļaus viļņos diet,
Tās čalās skanēs dziesmas un teikas,
Bet Līvānu ļaudīm – neaizmirsīsies!

Lubāna

Aiviekstes viļņos Jāņu vainagi griežas,
Jāņu ugunis spoguļojas,
Puķes ar ozollapām saspiež ciešāk,
Līdz straume aiznes tos projām.

Upes ūdeņu apskalota,
Ezera vārdā saukta pilsēta stāv,
Straume nes garām tai Jāņu rotas,
Līdz virs Lubānas rītausma blāv.

Lai maizes rika nekad nav plāna
Ļaudīm tiem, kuru mājas – Lubāna,
Bet katru gadu allaž ir prieks
Jāņu vainagus Aiviekstē sviest!

Ludza

Ja ciemos reiz tevi kāds lūdza,
Kur Zilezeru zemes pērle Ludza,
Draugs mīļais, to novērtēt proti,
Jo paveicies tev tādēļ ir ļoti!

Ne Ivans Bargais, ne Stefans Batorijs
Ieņemt nespēja Ludzas pili,
Pat zviedru karalis Gustavs Ādolfs
Tās mūru priekšā kļuva nedrošs.

Cik stāstus, dziesmas un teikas
Glabā baltās birzis un ezeri zilie!
Viesmīlīgā Ludza māj ciemiņiem sveikas –
Jel nāciet un uzklausiet, mīļie!

Preiļi

Saules lēkts uzzied maigi bēšs,
Preiļupītes krastā, ozolā sēž
Pasaku teicējs ar zelta kokli –
Krauklis vecs un gudrs tik ļoti.

Par ko vēsta mums kraukļa stāsts?
Nebeigsies, līdz vakars birzi klās,
Vai par grāfu un baronu kļaniem?
Vai lepnajiem poļu panēm?

Bez ievēribas jau neatstās
Ļaudis šos arī kraukļa stāsts –
Par laikiem skarbajiem paudīs vēsti,
Jo tautas atmiņā tie neizdzēsti.

Par Zilezeru zemes meitu daili,
Par tās dēlu spēku un drosmi,
Tautas ilgas un cerības atsegtas kaili,
Kad krauklis tver zelta kokli.

Ne baronu, ne panu pletnes,
Ne svešu armiju zobeni, stobri
Latgaļu sīkstumu iznīdēt nespēs –
Tas ieaudzis zemē dziļāk kā saknes un grodi!

Rēzekne

Austrumu vēji sveicienus nes
No skaistās pilsētas Rēzeknes,
Ai, Latgales pērle, biržu skautā,
Pēc tevis ilgās sirds mana jautā!

Baznīcu zvanus, tautasdziesmas dzirdi
Pār ezeriem ziliem un zaļām birzīm,
Patiesi – vietai, kam skaistums tāds,
Dievmāte mūžīgi stāvēs klāt!

Varakļāni

Mīlas akmens Kaževas krastā
Skumīgu teiksmu stāsta
Par kučieri un grāfa meitu,
Mīlu rupjas varas neuzveiktu.

Niknā grāfa zobens asinis lēja,
Kučiera galvu pleciem noņēmot,
Jadviga no pils torņa metās lejā –
Ja nav mīlas, kam tituls un gods?

Bet mīlētāju dvēseles
Pēc nāves vienoja Dievs,
Kaut izjuka dzīvē viņu plāni,
Nu divi eņģeļi sargā pilsētu – Varakļāni.

Viļaka

Pie rītu robežām pilsēta – Viļaka,
Tur dzīvo meitene man vismīļākā
Ausmas purpurā biržu galotnes tinas,
Deg rīti kā lūpas – manas mīlotās, Zinas.

Ai, Zilezeru zemes oga saldā,
Manu sirdi un prātu, kas valda!
Raugos acīs tumšajās meičai no Viļakas,
Jo ilgāk veros, jo šķiet man tās dziļākas...

Viļāni

Ja šovasar, draugs, tavi plāni
Mudina doties, kur Viļāni,
Tad izvēlēties tu pilsētu īsto
Mūsu mīļās Dzimtenes rītos.

Daudz jauku vietu, ko apskatīt,
Kur atpūsties pie dabas krūts,
Vērot, kā raras pērle smildziņā trīs –
Zilezeru zemē esi laipni lūgts!

Zilupe

Zilās upes zaļā krastā
Maza pilsētiņa stāv,
Burbulējot upe stāsta
Par pilsētu, kam upes vārds.

Zeltsarkanā ģerbonī
Maza atslēdziņa vīd,
Kādus dārgumus tā sargā? –
Dzimteni, kas katram dārga.

Pilsēta, kur saule pirmā aust,
Vasarā allaž karsti, ziemā – auksts,
Baznīcu zvani tevi svēta –
Tu maza esi, bet ne lēta!

Mazā bezdelīga

Kur tu esi, mazā bezdelīga?
Es jau tevi gaidu!
Zilās tālēs savas ilgas
Ar domu spārniem raidu.

Es ticu – drīz tu atgriezīsies
Manā balkonā, kur tev ligzda,
Kad nokusis būs sniegs
Un ziedu smaržā slīgs dienas siltas...

Kur tu esi, mazā bezdelīga?
Vai jau dodies mājupceļā?
Šeit vēl ziema šķiet bezgalīga
Un sniega mākoņi pār jumtiem veļas...

Vai tu vēl esi Kāpzemē,
Kur zied sārtas ūdensrozes
Un saule tik ļoti kveldē,
Ka svelme ir bīstama kā odze?

Vai tu vēl lidinies virs savannas
Un medī cecemušas
Virš garās zāles, kur zebras ganās
Un tām piezogas lauva klusa?

Vai jau Kongo džungļu biezokņiem,
Kur mājō pigmeji un leopardi,
Tu, mazais putniņ, skrien
Kā žigla bulta augstu pāri?

Vai tu esi jau virs Sahāras
Un redzi kamieļus un beduīnus,
Kas nebaidās no svelmes skarbās,
Prot veldzi rast ar gudru ziņu?

Kad tu šķērsosi Vidusjūru,
Kas seno grieķu dārgumus slēpj dzīlēs?
Zini, ka par tevi īkšķi turu,
Ak, mazā bezdelīga!

Kā tiks pāri Alpiem sniegotiem?
Dosies pa kādu apkārtceļu?
Tu tikai neapžilbsti, neapmaldies,
Lielpilsētu ugunīm tev acīs dzeļot!

Kur tu esi, mazā bezdelīga?
Es tevi ļoti gaidu.
Atmiņas par vasaru tā silda,
Kad uz tavu veco ligzdu skatu raidu!

Apmaldījusies dzērve

Sniegotās Vidzemes ārēs
Vientuļa dzērve putenī klīst.
Ko viņa tik agri te meklē un kāpēc
Nav tālu projām dienvidos, kur silts?

Ar basām kājām pa kupenām bradā,
Spalvas plucina ziemeļvējš...
Ja nenosals dzērve, tad vai nemirs badā?
Kur lai šajās kupenās atrod, ko ēst?

Vai viņa kritīs lapsas vai vilka zobos,
Ja arī badā nemirs, ja nenosals?
Es veltīgi dzērvei tuvāk zogos,
Bet mani jau iztālēm redz viņas skats.

Kā lai palīdz tramīgajam putnam,
Kā lai to no bada un aukstuma glābj?
Laikam jau atkāpties man būtu gudrāk
Un ļaut, lai pati izlemj un rīkojas daba...

Es nespēju palīdzēt cēlajam putnam,
Tajā noraugos bezspēcīgs...
Ar ko gan vēl samierināties ir grūtāk,
Ja palīdzēt nespēj, bet līdzī jūt sirds?

Svētais Valentīns nāk

Svētais Valentīns nāk
Iedegt gaismiņas mūsu sirdīs,
Sabristos zābakos solis smags,
Bet pret milētāju lūgsnām viņš dzirdīgs.

Rožains apmetnis, svece sārta
Kvēlo svētajam plaukstā kā viņa sirds,
Kas mīlas dzirksteles nerimstot bārsta,
Lai sveču mēnesī ikvienam silts.

Lai Valentīna svece atkausētu,
Kam sērsnas pārklāta sirds,
Katru nosalušo dvēseli spētu
Februāra spelgonī sasildīt!

Stirnas mēnesnīcā

Mēness ietin mežu blāvā gaismā,
Tajā vizuļo sniegs,
Žilbina aina skaistā,
Un tas nekas, ja sals kniebj!

Klusi no meža ēnas
Stirnu pāris nāk
Gaitā biklā un lēnā,
Līdz pie barotavas stāj.

Ai, cik nežēlīgs ir sniegs,
Kaut arī tik balts un skaists!
Stirniņām kājas stieg,
Un zālei pieklūt nevar vairs.

Par to liksmo vien vilks un lūsis,
Jo tiem vieglāk stirnu panākt,
Bet viņām aizbēgt grūti,
Un grūti azaidu rast.

Tādēļ stirnas baltā naktī
Pie barotavas mieloties nāk.
Ja gaidīsi klusi un rātņi,
Varbūt izdosies ieraudzīt tās!

Vientuļā ābele

Vientuļa ābele stāv klaja lauka vidū.
Tai divas reizes gadā ir dzīru galds klāts,
Kad aicina viesos, dāsni cienā citus,
Bet vai par viņu pašu vēl rūpējas kāds?

Maijā rožainus kausus ar nektāru saldu
Ābele bitēm un tauriņiem sniedz,
Bet zelta rudenī klāj otru svētku galdu –
Tai ik zarā kvēlo sārtaidži, kad jau krīt pirmais sniegs.

Ābolus knābā putni, grauž susuri, vāveres,
Mielojas pele un zaķis, kad augļi zemē krīt,
Pat kukaiņiem un gliemežiem tiek pilni vēderi;
Nez vai cilvēki arī nāk augļus uzlasīt?

Vai dīgst ābolu sēklas? Nekur neredz atvases...
Kāda jēga tad ziedēt, kāpēc augļus dot?
Bet ābele nejautā: “Kādēļ? Kam to vajadzēs?”
Un tagad vientuļa, kaila dreb saltos puteņos...

Pienāks ziedošais maijs, un atkal plauks ābele,
Pie nektāra pilniem kausiem tai draugu būs daudz,
Un arī rudens svētkos daudzi to apmeklēs,
Bet, kad tai nebūs vairs nekā, viesi žigli prom trauks...

Ar smaidu par Meteņiem

Brauc Metenis rakstītās kamanās,
Kuras velk zilītes, svilpji un stērstes,
Šķērsot gravas un biezokņus pamanās,
Lai vēji saldē vai lietavas mērcē!

Migā knosās lāči, kuriem laiks vēl dusēt,
Kad no debesīm sijā balti milti,
Jo gardi smaržo cūkas galva Metenim padusē,
Pīrāgi un miežu plāceņi, vēl gluži silti.

Svilpji, zilītes, strazdi un stērstes
Meteņa dziesmu dzied,
Lai protas Lauskis, kurš mežā vēl cērt,
Ka viņam un Sniega mātei laiks projām iet!

Lai dziesmu krokusi sadzird zem sniega,
Sniegpulkstenītes un zilsniedzes arī,
Mostas vizbulītes un atver ziedus,
Jo Metenis šurp ved pavasari!

No Meteņa raganas mūk,
Jo viņš tām prot sasiet mēles,
Bet varbūt zelta pogas viņš nometis mums?
Uzvilksim maskas un dosimies meklēt!

Zīlītes dziesma

Starp zemi un debesīm pārslīņas dejo,
Logā sals zīmē kristāla ziedus,
Sarmots zars šūpojas ledainos vējos,
Bet tajā maza zīlīte sēž un dzied!

Cauri puteņiem, pāri ledus gālēm
Un sniega kupenām dziļām
Maza, dzidra balstiņa aizlido tālēs,
Piesnigušajā priežu silā.

Mazputniņ, kam tu spelgonī dziedi,
Kā nesastingst tava balss?
Vai nebaidies, ka tevi grābs ciet
Meža pūce, kam knābis tik ass?

Kādēļ zīlīte dzied un dzied,
Laikam jau pavasari tā sauc?
Bet vēl taču mežus tērpj sniegs
Un ūdeņus stindzina sals!

Cauri puteņiem, pāri ledus gālēm
Un sniega kupenām dziļām
Mazā putna dziesma skan tāpēc,
Ka līdzīgi mazai saulītei silda.

Iestādīsim trīs kokus!

Iestādīsim trīs kokus
Savā dzimtajā zemē,
Kad ledus važas tai nokūst,
Pirms ābele ziedus ver!

To pirmo stādīsim Mieram,
Lai no posta pasargā mūs,
Lai zemi, kur saknes ierakt,
Neskartu šāviņa skūpsts.

Otru koku stādīsim Darbam –
Tad pārējais nepietrūks,
Lai apcirkņus piepildīt varam
Ar to, kas pašu izaudzēts būs.

Trešo stādīsim Mīlestībai –
Tad dzīvība nebeigsies,
Bet pastāvēšanai ilgai
Mūsu tautu lai nolemj Dievs.

Iestādīsim trīs kokus
Savā dzimtajā zemē,
Lai saknes tajā mūs notur,
Neizdenā pārmaiņu vējš!

Dievmātei

Skar pieri ziemeļvēja dvesma...
Vai Dievmātes plauksta tā vēsa?
Vai tiešām Viņa iet putenī līdzās?
Tad sala un tumsas vairs sirds nenobīstas.

Ceļus grūtus un bīstamus ejot,
Lietū, tumsā vai negantos vējos,
Stāvi, Dievmāte, ikvienam līdzās,
Ved, lai sirds rod ceļu pie gaismas īstās!

Kam dzeļ sāpes vai trūkums māc garu,
Dievmāt, palīdzi ar savu varu,
Dziedē dvēseles kaistošās rētas,
Līdzi rast mieru pie Tavas mīlas svētās!

Nevienam dzīvoklim, nevienam namam,
Lūdzu, Dievmāt, jel nepaej garām!
Izvelc no posta, sasildi un sargā
Vēl vairāk tos, kuriem jānakšņo ārā!

Kam prāts sapinies un sirds grimst tumsā,
Vārguļo dvēsele naidā vai skumjās –
Arī tiem sniedz roku un nostājies līdzās,
Ved, lai rod ceļu pie gaismas īstās!

Lūgums Dievmātei

Vai, Dievmāt, esmu es cienīgs,
Lai savu skatu uz mani Tu vērstu?
Pie Tavām kājām es jūtos sīks ziediņš,
Kurš grimst dūksnājā maldu un grēku.

Vai esmu noklīdusi sēkla,
Ko svešā laukā metis pasaulīgs vējš?
Un vai manu pūliņu sētais
Labu nesīs, ja saknes dzīt spēs?

Vai tā gaisma, ko Dievs manī dedzis,
Pareizo ceļu rādīs un sasildīs,
Vai tādu nastu nest maz esmu spējīgs –
Par katra asna augļiem būt atbildīgs?

Daudz labu sēklu es smiltājos sviedis,
Purvus, grāvmalās izkaisījis,
Un kas par to, ka man nebija viegli –
Pats biju pērles pret stikliņiem mījis.

Nu man šķiet, ka es iekopju dārzu,
Kur augļus Labajam nesīs ik zieds...
Vai laukā īstajā vagu es aru,
Vai manis sētais un dēstītais lieks?

Zinu: “Nopelni visi ir nieks,
Vien Kristū mieru var gūt,”
Bet, lai manis sētais Labo dvēselēm sniedz –
To es vēlos no visas sirds lūgt.

Dievmātei Jaungada ieskaņā

Lai Tavas asaras dzēš kara liesmas,
Nomazgā asinis no zemes vaiga,
Mēs Tevi lūdzamies, dziedam Tev dziesmas
Šajā tumsas un ciešanu laikā.

Lai vairs Tev nebūtu asaras jālej
Par Taviem bērniem, kas kauj savus brāļus,
Lai attopas tie, kuri naidu sēj,
Kuri izplata melus un māņus!

Lai gan Izraēlas tuksnesī,
Gan Ukrainas stepēs klus kara duna,
Lai reiz pārstāj asinis līt
Un sirdsapziņa ar vadoņiem runā!

Lai ļaudis beigtu sapņot par impērijām
Un atsacītos no rēķiniem veciem,
Lai tautas viena otrai vairs neuzplijas,
Lai pārstāj pēc sveša labuma tiekties!

Lai katra tauta uzplaukst savā zemē,
Lai zūd sērgas, bads un karš,
Lai Tava mīlestība ciešanas remdē
Un ceļu pie Tevis rast katra dvēsele var!

Kristus raugās

Kristus raugās uz mani un tevi,
Viņa skatam neko nenoslēpsi,
Nav cilvēka tāda – bez grēka – neviena,
Bet Kristus piedot spēj visus grēkus ikvienam.

Kurš gan teikt var, ka spēj tā kā Kristus,
Tik ļoti mīlēt un vienādi visus?
Piedot višļāunākos pāridarījumus un grēkus,
Kur cilvēka sirds gan lai rod tādus spēkus?

Nē, cilvēka sirdij pašai nav tādu spēku,
Mums jālūdz no Dieva, lai piedot spētu,
Lai kā tava sirds, draugs, varbūt sāpēs klieudz,
Kristum nācās daudz vairāk ciest.

Mēs nedrīkstam turēt rūgtumu sevī,
Ne arī pret citiem to vērst,
Jo tikai tas, kurš pats sevi ir uzvarējis,
Varēs pie viena galda ar Kristu sēst.

Klusās nedēļas motīvs

Tuksnesis dega saulrieta liesmās,
Vakarblāzma lika smiltīm sarkt,
Atskanēja tik salda dziesma
Kā tuksneša ceļiniekam ūdens malks.

“Sniedz man roku, tev dāvāšu visu,
Cik tuksnesī smiltis, tev piederēs zelts,
Lai katra sēkla, ko sējis tu, dīgtu,
Druvām un dārziem likšu pat tuksnesī zelt!

Cilvēce salkušos pabarot spētu,
Katram izslāpušajam krūku piepildīt,
Ja vien gudrību manu un spēku
Pieņemt ļautu glēvā sirds.

Raugi, cilvēki ir tikai zvēri,
Pakļauti dabas likumiem, kur galvenais – spēks,
Un ko gan tādi baušļi ir vērti,
Kas tevi kā vergu tik važās grib slēgt?

Tie baušļi domāti ir jūga lopiem,
Kas bez saimnieka neizdzīvos,
Seko man un kā ērglis topi,
Lai spēks un gudrība tevi atbrīvo!

Spēks un gudrība tiesības dāvā,
Visi nav vienādi vērti no dabas,
Pieņem šo mācību prātā savā,
Un tu sapratīsi, kas ir visu labā...”

Saulriets dzisa kā sveces liesma,
Pāri tuksnesim nolaidās nakts,
No tumsas dzīlēm saldā dziesma
Nāca dvēselei mieru zagt.

Bet, kad saule virs tuksneša ausa,
Pie bezdibeņa sēdēja šakālis vientulīgs,
Pāri aizai nikns un izsalcis kauca,
Un čūska no gaismotās takas steidza alā list.

Tuksneša gars dziedāja velti,
Ka slāpušajiem ūdens krūkās līs,
Jo ne visu var atsvērt ar zeltu,
Un tīru krūku piegāna ūdens netīrs...*

* *“Ja tīrā traukā liesi netīru ūdeni,
arī trauks taps netīrs,”
Rainis.*

Kāpēc nespēju rakstīt par pavasari?

Vairs nespēju rakstīt par pavasari,
Ne arī par mīlestību,
Ja ekrāni met sejā skatus no kara,
Un tikai par karu vien dzirdu.

Naida priesteri abās pusēs
Ugunij pielej eļļu,
Saprāts un cilvēcība klusē,
Naidam slavu dzied tūkstoši mēļu.

Valdību neatšķir no tautas,
Masā neizdala indivīdus,
Par iemesliem sen vairs nejautā,
Bet to, kurš iebilst, grib apēst dzīvu.

Ar mirušu dzejnieku pieminēkliem
Gavilējot izrēķinās,
Bet vai tas palīdz kaut mazliet
Ļaudīm, kas cieš karā vai frontē cīnās?

Neviens mirušam dzejniekam nejautā,
Ko viņš domātu par šo karu,
Kur brāļu tautas, viena otras apkautas,
Iet bojā par kārtējo caru...

Vienīgi dievnamā – tur ir miers,
Un nav no svara, kādā mēlē lūdzas,
Tur ir cerība – karš reiz pāries,
Beigsies asiņu, asaru plūdi.

Bet pietiek tikai iznākt ārā,
Un atkal, jau atkal tas pats,
Naidam arvien lielāka vara,
Vaduguni zaudē cilvēka skats...

Kur gan Tu esi?

Kur gan Tu esi, Dievs?
Cik tālu aiz zvaigznēm paslēpies?
Vai nedzirdi Tu, kā raud zaldātu mātes
Abās frontes pusēs, vienlīdz skaudrās sāpēs?

Vai neredzi postu, ko ieroči nes,
Ko nodara lielvaru briesmīgās spēles?
Vai Tu arī raudi, kad nežēlīgā naidā
Tavi bērni viens otra asinis šķaida?

Ja nenokrīt pat matiņš bez Tavas ziņas,
Vai gan ļaunums ir virsroku guvis šai cīņā?
Redzu augam vien naidu, kam neredzu jēgu,
Un bieži labprāt visai pasaulei pats sevi slēgtu...

Kur gan Tu esi, Dievs?
Vai arī no pasaules noslēdzies?
Neatstāj savus bērnus šajā murgā
Kā badainus zirnekļus burkā!

Dievmāte raud

Asins asaras Dievmāte raud
Par saviem bērniem, kas nokauj viens otru...
Ir jau asiņu izliets tik daudz!
Vai brālis brālim vēl jebkad spēs sniegt roku?

Nav šajās asarās nekas brīnumains,
Vai par brīnumu var saukt bēdas un šausmas?
Lielais brālis uzvedas kā Kains,
Cik vēl māšu tūkstoši viņa dēļ raudās?

Slāvu brāļi, pareizticīgie brāļi Kristū!
Cauri asiņu asarām Dievmāte raugās uz jums!
Vai tajā dienā, kad augšāmcels, lai tiesātu visus,
Jūsu sirdis nedrebēs bailēs no mūžīgās uguns?

Jūs pārkāpāt visus baušļus,
Un Dieva vietā jums slepkava celts,
Jūs aplaupāt un iznīcināt brāļu tautu,
Bet izlietas asins vairs nesasmelt...

Asins asaras Dievmāte raud
Par saviem bērniem, kas nokauj viens otru...
Cik ilgi "lielajam brālim" būs ļauts
Sēt naidu, ciešanas, nāvi un postu?

Ja Tevis nav...

Ja Tevis nav,
Tu tiešām izdomāts,
Tad viss ir ļauts
Un vērtīgs nav nekas.

Ja Tevis nav,
Tad kustoņi vien esam,
Un viss, ko māksla pauž,
Ir iedomas vien lētas.

Ja Tevis nav,
Nepastāv labs, ne ļauns,
Bet slimības vien
Ir mīla, žēlsirdība, kauns.

Ja Tevis nav,
Tad labāk nebūt mums,
Jo visu pasauli graut
Var mūsu solis kļūms...

Dievs, lūdzu, piedod!

Dievs, lūdzu, piedod,
Jo nezinām, ko darām,
Šķiežot sevi niekos,
Vārdiem bruģējam ceļu karam!

Dievs, lūdzu, piedod,
Ka sev tuvākie esam katrs pats,
Neprotam mēs piedot,
Nedz novērtējam, kas labs!

Dievs, lūdzu, piedod,
Ka cilvēkus dalām un vētām,
Citādiem akmeņus sviežot,
Bet mantu ceļam godā svētā!

Dievs, lūdzu, piedod,
Ka bieži nespējam mēs
Tevi saskatīt ziedos,
Mīdīt ļaujām un plēst...

Sasien pasauli

Vienmēr jau nevar dzejot saldi,
Jo īstenības malks biežāk ir rūgts...
Lai sasien Dievs neprātīgo pasauli,
Lai aptur un iekaļ važās, es gribētu lūgt!

Lūdzu, sasaldē degvielu tankiem un raķetēm,
Samērcē pulveri šaujāmieročiem,
Un tiem datoru serveriem strāvu atslēdz,
Kur postošas programmas radītas tiek!

Lai nevar izšaut vairs nevienu lodi,
Lai nespēj pacelties neviens bumbvedējs!
Lai visas raķetes, nesprāgušas, nokrīt
Okeānā vai tundrā, neapdzīvotā zemē!

Es nezinu, Dievs, kāpēc Tu tā dari,
Kāpēc pieļauj šo ārprātu visu,
Kāpēc neapstādini, ja Tu visu vari,
Un kāda jēga tad ciest bija Kristum?

Kristus iet pret pasauli mācīja mūs,
Nepakļauties tās valdošam garam,
Bet mūsu vienīgie ieroči – ticēt un lūgt,
Kamēr pasauli vada naudas un ieroču vara.

Pasaules gars dzen bezgalīgā cīņā,
Kurai ne jēgas, ne beigu nav,
Cīņa un ciešanas ir pati dzīve,
Bet vien tas, ko tu izcīni – pagaidām tavš...

Tādēļ jau vienmēr ir bijuši kari,
Jo par visu pasaulē jācīnās ir...
Dievs, vai Tu valstu cīņas apturēt vari,
Lai cilvēkiem tajās vairs nenāktos mirt?

Dievs pārbauda sirdis

Dievs pārbauda sirdis,
Lai arī kāds gadu simts,
Bauslis akmenī iecirsts,
Negrozāms kā klints.

Dievs pārbauda sirdis,
Un tad vairs nevar klusēt,
Vai jūti upuriem līdzī,
Vai esi varmāku pusē?

Dievs pārbauda sirdis,
Un tad vairs nav, kur bēgt,
Varam vien būt pateicīgi,
Ka vēl par taisnību nenākas degt...

Dievs pārbauda sirdis,
Māca koku pazīt pēc augļiem,
Vilki kauc vilkiem līdzī,
Bet paši kļūst par upurauniem...

Apmaldījušies Dieva bērni

Apmaldījušies Dieva bērni
Brien purvus un mežos kļīst,
Pakaļ maldugunīm ilgas dzen,
Indīgu bultu sadurta sirds...

Ja laimes zeme ir mirāža tuksnesī
Un purvā nav atrodams zelts,
Tad velti ir kailos smiltājos kļīst,
Velti akacī brist un to smelt...

Dievs teica, ka auglis ir indīgs
Kā svešiem durvis nevērt brīdina tēvs,
Bet ne jau vienmēr cilvēks dzirdīgs,
Un durvis atver zaglim, bet tad jau par vēl'...

Tu vari brīdināt, ka šī ir inde,
Kas krāšņās ogās vai dziras traukā,
Ka iesāktais ceļš ved purvā,
Bet katrs pats izvēlas, kuru klausā...

Un tev arī bāzīs acīs,
Ka saindējies un purvus bridī,
Tev to atgādinās un sacīs,
Ar to attaisnosies un paši bridīs...

Tu taču saproti – neesi Jēzus,
Un pat Jēzus laikam nespēj visus glābt,
Jo no purva var izvilkt ar spēku,
Taču atpakaļ bridīs tas, kurš negrib tikt glābts...

Dievs ir ukraiņu sirdīs

“Kur ir Dievs? Vai ukraiņu tautai līdzās,
Kad ienaidnieks posta viņu sādžas un pilsētas miļās?”
Ja tu kādu tā jautājam dzirdi,
Atbildi viņam: “Dievs ir ukraiņu sirdīs!”

Dievs mājo sirdīs un stājas līdzās
Visiem, kas par savu zemi cīnās,
Viņš mājo sirdīs arī tiem, kuri lūdzas,
Lai Dievs dod spēku tautai izturēt šīs melnās stundas.

Dievs ir katrā asins lāsē
Un ikvienā asarā, kas lieta sāpēs
Par Ukrainas zemi un tautu,
Un lašu miljoni varenā upē vērs strautu...

Tā arī mūsu lūgšanas, cerības, domas,
Ja vien tām veltīt kaut mazliet laika rodam,
Par varenu straumi var kļūt,
Par miljons saules stariem, lai leduskalns kūst!

Lai Dievs atkausē sirdis, kuras vienaldzībā
Vai naida spelgonī redz vēl stingstam,
Kā, straumes graužts, klinšakmens brūk,
Tā arī ļaunajam milzim ir jāsabrūk!

Dievs joprojām ir ukraiņu sirdīs,
Viņš dzīvo mīlestībā un cerību dzirkstī,
Gan bēgļu gaitās grūtās, gan nāvīgās cīņās
Dievs pat stundās melnajās vienmēr stāj līdzās!

Dod spēku neienīst!

Kā lai neienīst
To, kurš lej nevainīgas asinis?
Kā lai nenolād
To, kura dēļ bērni un mātes raud?

Kā lai nekļūsti
Tāds pats, kā viņi?
Kā lai nesalūsti,
Saglabā ticību, sirdsapziņu?

Kā lai piedod
Tam, kurš nevienu nežēlo?
Kā lai saprot
To, kuram darīt ļaunu ir arods?

Arī viņu dzemdēja māte,
Bet vai gan tāpēc,
Lai viņš postīt un slepkavot ietu,
Visu cilvēcīgo piesmiētu?

Izrādās – ir tēvi un mātes,
Kas pat savu bērnu atmet,
Jo vairāk slepkavam televizorā tic,
Un tikai viņa teikto uztver sirds...

Dievs, dod spēku skatu vērst
Uz tiem, kurus dauza steks
Tās pašas nežēlīgās varas,
Ne uz tiem, kuri uzgavilē karam!

Dievs, dod spēku piedot
Tiem, kuru pakaušos raugās stobrs,
Kuri pilda netaisnas pavēles tāpēc,
Ka viņus Dzimtenes vārdā sūta nāvē!

Dievs, dod spēku neienīst
Arī tad, ja nāksies pretī sist...
Dievs, dod spēku nenolādēt
Tos, kuri sēj nāvi un sāpes!

Patiešām, Viņš augšāmcēlies!

Patiešām, Viņš augšāmcēlies
Un gaismu kā saule sniedz!
Tu to saņēmsi, ja vien vēlies
Un sirdi neslēgsi ciet.

Patiešām, Viņš augšāmcēlies
Un valgmi kā upe sniedz!
Tu to saņēmsi, ja vien vērsies
Pats tai pretī kā izslāpis zieds.

Patiešām, Viņš augšāmcēlies,
Naglu caurdurto roku sniedz,
Un ja vien pie tās tu tversies,
Tad neviens ceļš nebūs veltīgi iets.

Tevi nelauzīs vairs dzīves vētras,
Tajās iegūtās brūces dzīs,
Labiem darbiem arvien pietiks spēka,
Un jaunas cerības nesīs ik rīts!

Lieldienu vēsts

Zaķi pakāra līpas kārklos,
Lai saule apzeltī tās,
Bet ziemas kažoku balto
Vietā pavasars pelēkus šūdinās.

Nu strazdu un cīruļu dziesmām
Ārs plaukstošais pieskandēts,
Lai pat mežos un laukos nevienam
Garām nepaiet Lieldienu vēsts!

Pārdomas pēc Lieldienām

Lielās patiesības ir vienkāršas –
Tās saprast var katrs bērns,
Tikai ļoti nepatīk tās,
Jo gribas visu tepat uz šīs zemes.

Dzīve ir tikai ceļojums
Uz galamērķi, kur dvēseles mājās,
Pārbaudījums, kas jāiztur mums,
Ticību Kristum saglabājot.

Nevajag gaidīt sev algu,
Ne arī sodu tiem, kas ļaunu dara,
Katrs viņā saulē plūks augļus,
Un to noteiks vien augstākā vara.

Pasaule ir karalauks,
Kurā cīnās ļaunais pret labo,
Un, kad ļaunā būs pārāk daudz,
Cilvēcei būs jāiet bojā – tas pieredzēts jau...

Iecietība – kāds viltīgs vārds!
Mūķīzers, kuru izmanto bieži,
Lai varētu dabūt vaļā
Durvis, kuras mēs ļaunajam slēguši cieši...

Tikai skaņa ir vārdi,
Kurus klausītājs nesaprot,
Vairāk parāda īsti cilvēkstāsti
Nekā gudras runas, kur paštīksmi rod...

Nesaprastu vēsti apsmieklā liks,
Vai vienkārši nospriedīs, ka tā neder,
Bet kādēļ tad strādāja Gliks
Un savu mūžu atdeva Vecais Stenders?

Pavasari neaizliegs

Ķirši un ābeles zied,
Nejautājot vai ir vērts,
Arī strazdi tik un tā dzied,
Lai cik nejauki vārna ķērc.

Kurš var saskaitīt vēja ziedus
Vai tos, kurus nokož salna?
Kurš gan ķiršiem tādēļ plaukt liegtu?
Tad jau nebūtu ražas saldās...

Vai tādēļ putni ligzdas vairs nevīs,
Ja reizēm tās izposta kāds?
Un katrs koks, kamēr vien dzīvs,
Vērs jaunus pumpurus citugad!

Strazdi neklausās vārnu lāstos,
Ne žēlabās, ko vaid pūce,
Tumsā draudus tiem klāstot,
Strazdi neklausa tos, kas par gaismu klusē.

Arī saule un mēness tik un tā spīd,
Tie neliekas zināt par mākoņiem,
Kas agri vai vēlu izklīst,
Jo gaismai spīdēt nevar aizliegt neviens!

Neviens mākonis nenozags sauli,
Arī mēnestiņu neviens,
Lai vārna ķērc un salna kož līdz kauliem,
Pavasari tie neaizliegs!

Rīgā ienācis pavasaris

Pumpurotu zaru vārti
Rīgā ielaida pavasari,
Viņš pumpuru korpēs atnāca klusi,
Un tu viņa elpā kā pumpurs kļūsti.

Tevī gluži kā bērzā
Pulsēt sāk dzīvības sula,
Kā ziedpumpurs dvēsele veras
Un puķu smaržā galva top dulla.

Gluži kā zilgmē cīrulis,
Kā no gājputnu gaitām pārnācis strazds
Pretī saulei grib pacelties sirds,
Un tā bungo kā zemi marta zaķis traks.

Operas kanāla malā
Mežapiles rīko kāzas,
Atgriezies mājup no ceļa tālā,
Dzied strazdu ansamblis ziedošā kārklā.

No dobēm tulpes ceļ snīpjus,
Kā sārtas lūpas smaidā ziedlapas ver,
Lai, salnām spītējot, tvīktu,
Sauc bites un tauriņus ciemos ik ziedu cers.

Rīgā ienācis pavasaris
Pūpolus zeltā mērc,
Lai bites un tauriņi cienājas kāri,
Un kā zeltaini pūpoli atplauktu mēs.

Lietus izmazgā pūpoliem frizūras

Lietus izmazgā pūpoliem frizūras,
Nu tās ar fēnu žāvē pavasara vējš,
Krokusu snīpjiem, kas no zemes duras,
Smiltis nomazgā lietus spējš.

Dzīvības sulas mutuļo dzīslās
Kokiem un krūmiem, kas pumpurus rieš,
Lai zaļas lapiņas uzplauktu drīzāk,
Bet salnai vēl tvēriens būs ciešs...

Smaragda zaļām strūklām šaujas
Pretī safīra zilajām debesīm,
No Zemes mātes sargājošām skaujām
Dzīvība, kuras spēks nezudīs.

Šis īsais pavasara lietus
Brūni pelēko arī zaļā vērš,
Baltus un rožainus ziedus
Augļu dārzi drīz piesaulē vērs!

Es pārnākšu

Es pārnākšu kā Odisejs no kara,
Kā Taizelis no zilās jūras tālēm,
Kā Pērs Gints no sava ceļojuma garā,
Kā pavasaris nāk pār sniegiem, ledus gālēm.

Tad prieka asaras tev līs kā palu straumes
Un gados krāto nastu aizskalos no sirds,
Kas atvērsies kā vizbuļziediņš plauksmē,
Dvēsele dziedās tev kā zilgmē cīrulis.

Es pārnākšu kā strazds uz dzimto birzi,
Kad baltas zvaigznes kaisa ķiršu koks,
Un balti uzziedēs mums katrs mirklis,
Kā pērnais sniegs tad zudīs gadu slogs.

Es pārnākšu un prom vairs neaiziešu,
Kad pats kā ķirsis maijā plaukšu balts,
Jo laika dzirnavās un laiku griežos
Tad pats es būšu gana slīpēts, malts...

Strazda dziesma

Apsnigušā zarā dzied strazds...
Brīnums, kā balss viņam neaizsalst?
Bet varbūt tas tādēļ ir,
Ka nevar nosalt dziesma, kuru dzied no sirds?

Melnā frakā un dzeltenos zābakos
Maestro braši ņem toņus visaugstākos;
Vai tas patīk lēdijai pelēkā tērpā,
Kura brūnām acīm viņu iztālēm pēta?

Kas par to, ja sarmas pilni zari?
Gaisā just var jau pavasari!
Salam spītēt grib strazda dziesma,
Un pie sirds klauvē mīla kā nelūgta viesņa...

Strazda treļļi modina pumpuros ziedus,
Ar siltiem glāstiem saule izkausē sniegu,
Kā plaukstoši ziedi veras sirdis pavasarī –
Tādus brīnumus dziesma var darīt!

Lai ar pēdējo auksto brīzi
Aizlido ziemai baltos plašumos līdzī
Skumjas, raizes un sastingums viss,
Lai prieks un jaunas cerības dzimst!

Seko strazda dziesmai!

Vai redzi tu, draugs,
Cik aiz loga laiciņš ir jauks?
Paskaties lejā, rau –
Tur zilsniedzes plaukst!

Saules pieliets viss ārs,
Zilām krokusu acīm raugās dārzs,
Vītolā strazda dziesma skan,
Sirdi ielīksmo tev un man.

Nāc, seko strazda dziesmai
Un nebaidies no iesnām!
Nāc, tevi pavasaris sauc!

Cik skaisti dzied strazds!
Zelta pūpolos bites san,
Rau – lejā tulpes zieds sārts
Māj un aicina tevi: “Draugi, nāc!”

Nāc, nebaidies no iesnām!
Ir saules pilna diena,
Un košā tulpes ziedā
Var dzirdēt biti dziedam.

Nāc, seko strazda dziesmai
Un nebaidies no iesnām!
Nāc, tevi pavasaris sauc!

Runča Mura pavasaris

Kad aiz loga pavasaris,
Runcim istabā jau karsti,
Ārā strazda dziesma sauc,
Pavēstot, ka vairs nav auksts.

Cik labi mīkstā zālītē!
Tur sēdi, saules apspīdēts,
Priecājies, cik pavasaris skaists
Un ziedu smaržu piepildīts ir gaiss!

Runcim zaļās acis spīd,
Kad zilgmē uzdzied cīrulīts,
Viņš saslien ausis: “Dzirdiet, klau!
Vai lapās pērnajās kas čaukst?”

Vai pelīte, vai varde tur?
Runcis uz visām pusēm vērties nepagurst.
Pat pūpolzarā dziedošs strazds
Šim liekas medijums jo gards...

Ai, runci, kā tev mājās trūkst?
Ir svaigas reņģītes, piens bļodā plūst...
Nu, kādēļ tev tik ļoti gribas
Just, kā starp zobiem nokraukšķ putna ribas?

Tev kuplais kažoks spīd, nemaz nav auksti,
Jo vēl zem kažoka uzkrāti tauki...
Tā putniem, vardēm, pelēm laime,
Jo viegli var no tušņa aizbēgt!

Runcis nepieņems pat koku liku,
Jo uzkāpt tajā ir par slinku,
Tādēļ var droši dziedāt strazds,
Melnā frakā tērptais kavalieris, brašs!

Skat, runcis pikti skrullē ūsas:
“Vai sniegpulksteņos muša dūca?”
Viņš mudīgi jau ķer to ciet,
Bet pēkšņi nākas pašam ciest...

Ir bitei dzelons gana ass,
Un runcim tagad dikti sāp...
Viņš iebrēcas tik skaļi: “Ņau!”
Un ātri, žigli mājup trauc!

Lāči mostas

Marta izskaņā, nokūstot sniegam,
Kad lazdu paēnā vizbules plaukst,
Lāči mostas no ziemas miega,
Kaut arī vēl ārēs ir auksts.

Vai gan labāk tiem nav palikt migā,
Kur nemērcē lietus, nevar iekniebt sals?
Nē, ziemas guļa tiem jau gana ilga,
Nu tai beidzot ir pienācis gals!

Meža norā saule un ķīvītes dziesma
Lāčus dzīvi izbaudīt sauc,
Viņus biežais kažoks pasargā no iesnām,
Tādēļ nebiedē ziemeļvējš auksts.

Kur lai martā rod azaidu lāči?
Bišu medus vēl nav, bet ogu nav vairs...
Vai, kādu sakni no zemītes racis,
Paēdis lācis, un to negrauzīs izsalkums baigs?

Vai lāčupurni, kas dīgst pavasarī,
Spēs atdot ziemā zaudētos taukus?
Ar slaidu figūru lācis ir divtik sparīgs,
Diez vai gardam kumosam garām iet ļautu...

Lai veicas lāčiem rast azaidu gardu,
Tikai labāk mums viņus nesatikt!
Ja mežā ej baudīt saulaino martu,
Vācot pūpolus, esi uzmanīgs!

Kundziņš samta kažokā

Mazs, melns kundziņš
Samta kažokā,
Huligāns ir viņš!
Man dobes izrakņā!

Vai tev žēl nav skaisto narcīšu,
Ka sīpolus tām apgāz?
Ak, jā, es taču aizmirsu!
To daili nesaredz tavs skats...

Nu, kādēļ dobēs manās
Tev vajag rakņāties?
Vai mežmalā un pļavās
Tev vietas nepietiek?

Kāpēc tik kaitinoši
Uz takas smilšu torni cel?
Lai, manai kājai aizķeroties,
Es tevi nolamātu vēl?

Vai tu arī gribi būt dārznieks,
Vien tev savas zemes nav?
Vai tev manis stādītais šķiet lieks
Un padomā kaut kas savs?

Kurš no mums ir zemes saimnieks?
Es vai kungs melnā samta kažokā,
Kurš ik pavasari arvien
Man visas dobes izrakņā?

Saudzēsim cīruļa dziesmu!

Ļaudis, nededziniet kūlu,
Nededziniet, es jūs lūdzu!
Vai tiešām par cīruļa dziesmām
Daiļākas nāvīgās liesmas?

Nededziniet savu zemi –
Ne tādēļ to atstāja senči,
Neiznīdējiet cīruļa dziesmu,
Lai saviem bērniem to neaizliegtu!

Mums viena vien Zeme ir dota,
Kur mūžu vienīgo nodzīvot,
Nedzīsim paši to postā,
Lai mazbērnus neķertu sods!

Latviešu mātes skumjas

Vai tevi vēl satikšu, dēls?
Vai jūs vēl redzēšu, meitas?
Jūtu – saīsinās mans ceļš,
Acis tumstošās saskata beigas.

Paldies par zvaniem, vēstulēm, ziņām,
Apciemojumiem reizi gadā!
Bet tik un tā ģimene šķirta,
Vientulība vakaros sirdi knābā...

Paldies par naudu, ko, bērni, man sūtāt!
Ar pensiju pietiek dzīvoklim vien,
Zinu – skumjas un raizes jūs arī jūtat,
Jo maizei un zālēm cenas debesīs skrien.

Zinu – aizbraucāt ne no savas gribas,
Bet dzīves dārdzības spiesti,
Zinu – sirdis tāpat jums plēš ilgas
Un ļoti gribas atgriezties.

Es mīlu mazbērnus savus
Un nabadzību tiem nenovēlu,
Bet, vai, uzaugušiem prom, tālu,
Mīlēt Latviju mācīt nebūs par vēlu?

Vai viņi latviešu mēli maz pratis,
Ko viņiem nozīmēs mūsu dainas?
Vai izteiks kaut ko Emīls Dārziņš,
Rūdolfs Blaumanis, Skalbe un Rainis?

Mana sirds gurst, un spēki plūst projām,
Skatu krēsla arvien biezāka klāj,
Bet velti lūdzat pie sevis jūs projām –
Nomirt gribu es Dzimtenē, mājās!

Zinu – pie mana kapa jau atbrauksiet, bērni,
Varbūt uzliksiet pieminēkli skaistu,
Bet nāksies pārdot vien dzimtas zemi,
Lai dzelzs putnā projām atkal laistos.

Vairs neko lūgt negribu sev –
Mans mūžs nodzīvots, nav, ko žēlot,
Bet, lai zemē, ko ar asinīm guva reiz vectēvs,
Mani mazbērni atgriežas, paliek – to vēlos!

Pamestā skola

Tumšām, nespoдрām acīm,
It kā būtu raudājusi,
It kā gribētu mums ko sacīt,
Vecā skola noraugās klusi.

Reiz šī bija gaismas pils,
Kur zemnieku bērniem zinības smelties,
Bet nu vācu baroni varētu bilst:
“Jūs muižas mums atņēmāt velti.”

Vai pamestā ēka sabruks,
Jo novadam nepietiek naudas?
Varbūt, ka viesu nams te būs,
Ja nopirks kāds, kas to uzturēt jaudās?

Varbūt iekārtos pansionātu?
Varbūt novada kultūras centru?
Bet kurš par to samaksātu?
Šodien visu mēra eiro un centos...

Milzīgās klasēs, kur bērnu daudz,
Vairs nebūs skolotājas – “otrās mammas,”
Bet bez mašīnas, ar kuru braukt,
Netiks līdz skolai tas, kurš dzīvo tālāk...

Slēdza ražotnes, slēdz slimnīcas, skolas,
Autobusu maršrutus slēdz...
Visas partijas labklājību sola,
Bet lauki paliek tukši – jaunie projām bēg...

Balss no provinces

Vai tādēļ, ka province atrodas tālu,
Tās balsi Rīgā bieži nesadzird?
Kā uz nerasniedzamu aizjūras salu
Vai debesu valstību žēlabas sūtīt...

Jau kopš zviedru laikiem cēla skolas,
Nebēdājot, ka tajās bērnu maz,
Līdz vecajai varēja bērns ar kājām soļot,
Bet ko darīt vecākiem, kuriem mašīnas nav?

Ak, slimnīcu esot pārāk daudz?
Bet, ja ceļā uz tālo slimnīcu apstāsies sirds?
Mēs te, provincē, varam, cik gribam, bļaut,
Bet Rīgā jau mūs nesadzird.

Pat pilsētnieks netiek uz vecāku kapiem,
Jo autobusu maršruti atcelti ir...
Vai pilsētā mašīnu atļauties var ikviens?
Bet vai gan Rīgā tautas balsi kāds dzird?

Nevajadzīgs grimst nezālēs dārzs,
Kura mantinieki strādā Īrijas laukos...
Vai te vispār gribēs dzīvot vēl kāds?
Kā atsauksim atpakaļ aizbraukušos?

Vai var ticēt Dzimtenes mīlestībai,
Kuru pauž, izliekoties postu neredzot?
Tie, kam ir labi, tie burbuli dzīvo,
Ārpus burbuļa esošos noniecinot.

Balāde par sumpurni (Lauras Rancānes pasakas motīvs)

Mežā dzīvoja sumpurnis vecs,
Pats nezināja vairs, cik viņam gadu,
Viņa spalvā auga ķērpji un piepes,
Bet zaļa sūna rotāja bārdu.

Zem kuplām eglēm izracis alu,
Kuru papardes slēpa un mētras,
Viņš tur pārlaida puteni, salu,
Vasaras svelmi un rudens vētras.

Tomēr jāsaka – vecums nav draugs,
Arī sumpurnim spēki pamazām zūd,
Brieži un stirnas pārāk žigli trauc,
Sagādāt azaidu nu ir darbs grūts.

Eži, varden un vaboles prāvas,
Reizēm sila ķirzaka vai putnabērns –
Pārāk maz, ko likt uz zoba kārā,
Bet ziemā bads neļauj gulēt, no migas jau dzen.

Vientulības, skumju un salkuma dzīts,
Kādā skaistā ziemas naktī
Sumpurnis gāja raudzīt, kur gaisma spīd,
Viņa solis bija kluss un zaglīgs.

Tā viņš nonāca pie lauku mājas,
Un, bailēs trīcot, būdā ielīda suns,
Bet vecais mošķis pie loga stājās,
Aiz kura laistījās kamīnā guns.

Sumpurnis redzēja istabā māmuļu sirmu,
Kas kā noburta blenza dīvainā kastē,
Viņa skatījās ziņas pa kanālu pirmo,
Te sumpurnim gredzenā sagriezās aste...

No kastes raudzījās sumpurnis glauns,
Ģērbies, noskuvies gluži kā cilvēks,
Taču skatiens viņam bija ļauns,
Un tuklā seja vēstīja – viņam netrūkst, ko ēst.

Sumpurnis kastē teica, ka dzīvojot Rīgā
Un viņam business tur plaukst un zeļ,
Meža vientulim sirdi sagrāba ilgas,
Nu uz Rīgu vedīs viņa ceļš!

No prieka rikšiem sumpurnis laidās
Pa naksnīgo šoseju prom,
Jauns un sprauns jutās, gluži kā laikā,
Kad vēl nebija uzcelts pat Rīgas Doms.

Vēlā ziemas vakara tumsā
Pa ceļu slideno brauca auto lepns,
Pārsniedza ātrumu, bremzēt laika trūka,
Un sumpurni nogāza trieciens nešpetns.

No auto izkāpa šoferis dusmīgs,
Pēc ugunsdziras oda viņa elpa.
Šītā sabojāts vakars lustīgs!
Mežainis brīnījās, kādai mātei tur vārdus viņš velta.

Sumpurņu dzīvība ir sīksta,
Kājās piecēlās mežainis sparīgs,
Un abi veči sastinga izbrīnā:
“Va, vells, tas tak mans sugasbrālis!”

“Kā tu ģērbies, kāda valoda tava!
No cilvēka neatšķirt!”
Mežainis iekliedzās izbrīnā savā,
Bet šoferis atcirta: “Tev sen bija laiks izmirt!”

Šoferis ievilka mašīnā mežaini veco
Un tur viņam paskaidroja:
“Tikai savu patieso dabu slēpjot,
Mēs cilvēku vidū esam dzīvi joprojām.

Tev arī nāksies nodzīt vilnu,
Apgriezt nagus un izraut ilkņus,
Un sarūpēt apģērbu siltu,
Lai tu kā cilvēks uzvestos un to mugurā vilktu.”

Vecais mežainis iedegās spītā
Un teica: “Es to negribu vis!
Negribu slapstīties cilvēkiem līdzās,
Bet, kā vienmēr paradīs, mežā mist!”

“Cik ilgi tu dzīvosi egļu silā?
Agri vai vēl cilvēki to nocirtīs,
Bet, ja noslēpsies cilvēkiem līdzās,
Allaž siltumā būsi un paēdis!

Laiki mainās, un pasaule arī,
Kas grib dzīvot, tam jāmainās līdzī,
Ja vien papūlēsies, tu arī vari,
Un reiz mēs pievarēsim ļaužu cilti!

Viņu vidū ir mūsējie daudzi,
Kuriem zināšanas, vara un nauda,
Un mēs par savu cilti atriebjamies, raugi –
Šo zemi pametuši Māras bērni daudzi.

Reiz mēs valdīsim atkal šai zemē,
Kur mūs reiz izkāva Lāčplēša cilts,
Pēc mūsu noteikumiem viņi jau spēlē,
Jo daudziem pret naudu ir iemīta sirds.

No aizkulisēm daudzus vadām,
Arī noderīgu muļķu nav trūcis nekad,
Kuri par mūsu interesēm gādā,
Drīz no viņu tautas šeit paliks vien pēdas.”

Tā mežainim līdzēja pilsētas brālis,
Kas viņu apmācīja un ievēda ļaudīs,
Mežainis nevienu ziemu vairs netika salis,
Un viņa vēderam uzauga tauki.

Zilajā ekrānā viņš smaidīja lepni,
Nodzītu spalvu, novīlētiem ilkņiem,
Solīja ļaudīm, ka dzīvos šie trekni,
Ja tikai vēlēšanu dienā par šo nobalsot vilksies...

Konformista padoms

Vai nu tu tiesā, vai netiesā,
Tevi tiesās tik un tā,
Vai nu tu piedod, vai nepiedod,
Vienmēr būs kāds, kurš tev nepiedos.

Tev darīs to, ko tu negribi,
Kaut arī citiem nedari to,
Un, lai arī kā tu centīsies,
Labs visiem nebūsi ne ar ko.

Dzīve nav tāda, kā Rakstos,
Ne kā tautasdziesmās, ko mācīja skolā,
Bet ar savu patiesību citus bakstot,
Tiksi pērts kā huligāns, kas met akmeņus logā.

Tāpēc dziedī par ilūzijām,
Vīnā medu ar opiju jauc,
Lai iemidzina tavas melodijas,
Jo patiesība ir miera drauds.

Pamācoša balāde par doktoru Faustu (Johana Volfanga Gētes motīvs)

Pa logu mēness gaisma spīd,
Pamalē blāzma vēsta – drīz būs rīts,
Bet savā jumbistabā vecais Fausts
Jau simto nakti neguļ, kamēr saule aust.

Lielā daļa mūža aizvadīta
Buroties grāmatās šim vīram,
Nu viņš jau gluži liks un sirms,
Blāv acu gaisma, streiko aknas, sirds...

“Ko veicis esmu savā dzīvē?
Vai sēkla, manis sētā, izdīgs?
Un vai maz bijis tas tā vērts,
Ja mūžu nodzīvoju es kā mūks, tik svēts?”

Tā prāto vecais vīrs un neiemieg,
Zudis jaunībasdienu spēks un prieks,
Bet garām laisto iespēju šim žēl...
Kaut jauns un stiprs būtu vēl!

Nudien, pat velnam dvēseli dotu,
Ja kaut uz vienu dienu spēkus atjaunotu!
Kā prātā ienāk doma šī,
Tā pēkšņi kaut kas nočab krāsni.

Vai circenis, vai pele tur?
Nē, jāmostas, šķiet, šis ir murgs!
No krāsns izlien kundziņš melns,
Ja ciešāk ieskaties – pats velns!

Ar sārziem ragiem, asti garu
Un ievaskotu ķīļa bārdu,
Melnā samta frakā džentlmenis glauns,
Šķiet drīzāk amizants, ne ļauns.

“Nu, sveicināts, tu mani sauci,
Pie manis bieži vēršas ļaudis,
Un labprāt palīdzu es tiem,
Bet cena – uzticības zvērests vien.

Mans vārds ir Mefistofelis,
Es pirkšu tavu dvēseli
Un teikšu, tas nav nekas ļauns,
Ja vēlies pabūt atkal jauns.”

“Patiešām salda tava dziesma,
Bet kā tad ar tām elles liesmām?”
To jautā velnam vecais vīrs,
Bet viesis smeļ: “Tev bikses trīc!”

“Tu gribi tikt uz paradīzi?
Tur ātri vien kļūst garlaicīgi,
Bet istā elle šeit uz zemes,
Kur mokām lemts ikviens, kas sievas dzemdēts.

Tu atkal kļūsi puisis jauns,
Pakaļ meičām skraidīt nebūs kauns,
Un arī viņas iegūt ļauts,
Tās visas teiks, cik varens zellis Fausts!”

Tad slēdza vienošanos Fausts,
Nedomājot, ka gribēs reiz to lauzt,
Par skaistu jaunekli viņš atkal kļuva,
Miesā spēku un veselību guva.

Nu, ar jauno pavadoni kopā,
Uz zaļumballi abi posās,
Tur skaistu meiteņu būs daudz
Un garām laisto jaunību izbaudīt ļauts.

Tur tiešām meiteņu daudz bija,
Salds vīns un šampanietis lija,
Bet daiļākā no visām – Margarēta,
Kurai gaiša matu pīne kā no zelta.

Dēļ viņas ballē puiši kāvās,
Bet Faustam uzvaru gūt ļāva
Viņa neredzamais pavadonis,
Kas katru uzbrucēju nogāza ar joni.

Tad Fausts un Margarēta roku rokā
Gāja aplūkot parku ievu ziedu rotā,
Viņi priecājās, kā mēness spīd,
Nemanot, ka tuvojas jau rīts.

Nu sagribēja iemilēties Fausts
Margarētu sev pie krūtīm kļaut,
Bet nepaguva remdēt kaisli,
Kad aiz dīķa iedziedājās gailis.

Margarēta iekliedzās tad šausmās,
Jo neatpazina vairs Fausta.
Kur jauneklis, kas viņu noskūpstīja?
Viņa vietā veci ieraudzīja.

Meiča no bailēm metās bēgt,
Un velti Fausts kļiedza: “Margarēt!”
Vecis panākt meiču nepaguva,
No pārpūles sirds pušu trūka...

Rīta gaismā zem ievām parkā
Tie, kas likumu un mieru sargā,
Zālītē aiz estrādes pie diķa
Atrada veca vīra liķi.

Lietu ierosināt nebij vērts,
Sekcija parādīja – vecais triekas ķerts,
Pēc zaļumballes paņēmis uz krūti,
Bet veča sirdij tas bij pārāk grūti.

Nu Margarēta vairs uz ballēm neiet,
Un pasniedzējiem par to prieks,
Prognozē, ka šī par zinātnieci kļūs,
Un velns gaida, kad jau veca būs...

Kam dzeguze tik skumji zvana?

Kam dzeguze tik skumji zvana,
Ja, gadus skaitot, nespēj rimt?
Nekad mums visa nebūs gana,
Drūp, laika skūpstīta, pat klints.

Vairāk vērts – zelta stienis īss
Par vara stieni garāko,
Un tikai tas ir pastāvīgs,
Bez nožēlas kas citiem dots.

Jel nelūdziet sev mūžu ilgu –
Labāk lai īss, bet laimīgs tas!
Laimīgs – ja, mīlai sirdi pildot,
Prieku un maizi atnes darbs!

Kam dzeguze tik skumji zvana,
Ja, gadus skaitot, nespēj rimt?
Nekad jau sirdij nebūs gana,
Kaut nodzīvotu gadus simts.

Varžu koncerts

Visu nakti balsīs skaļās
Dzied parka diķī vārdes zaļās,
Un miegs pa logu aizbēg man,
Kad ņipro varžu dziesma skan!

Es nevaru vērt logu vaļā,
Kad vārdes ir tik ļoti skaļas,
Tāpēc no rītiem esmu gurds,
Ka diķī skaļi vārdes kurkst!

Vai koncerts vardēm notiek tur,
Ja tās tik skaļās balsīs kurkst?
“Varžuvīzija” vai koru kari,
Kas skan tik braši diķim pāri?

Varbūt varžu konservatorijā
Notiek eksāmens un atsijā
Varžu profesori jaunus pretendētus,
Tādēļ vārdes “a capella” tā cenšas?

Nu, ja reiz maija naktīs nenāk miegs,
Un ar aitu skaitīšanu nepietiek,
Tad mēģināšu skaitīt vārdes,
Varbūt beidzot sapņi nāks pie manis sērst?

Eža bērni

Manā dārzā rītos skaistos,
Daudz brīnumu var novērot,
Šoreiz, dobē puķes laistot,
Sešiem kamoliņiem uzdūros.

Seši mazi kamoliņi
Brūnos dadža uzvalkos,
Skat, cik mīlīgi ir viņi!
Nu, kā gan lai dzenu prom?

Mazām, melnām acīm kā ogas,
Izbijušies manī raugās,
Bet man pēc telefona sniedzas roka,
Jo gribu nobildēt un ielikt “draugos.”

Seši mazi kamoliņi,
Manā dārzā laipni lūgti!
Palieciet, cik ilgi gribat,
Jums azaida šeit nekad netrūks!

Gan vaboles, gan kādu gliemezīti
Un reizēm kādu peli arī
Jūs manās dobēs atradīsiet,
Un, ja spēsiet noķert, arī vardi.

Bet desertā es neskopošos
Un atstāšu jums piena pilnu bļodu,
Tādēļ palieciet pie manis droši –
Es atļauju labprāt jums dodu.

Seši kamoliņi mazi
Tagad manā dārzā dzīvos,
Apaļi un spuraini kā dadži
Tipinās pa dobēm klusos rītos.

Divas saules

Es zinu saules divas,
Kuras apmirdz mūs,
Un abas tās ir īstas,
Tādēļ nekad nav tumšs.

Tā viena debesīs,
Kuras dēļ būt var viss,
Bet otra – mūsu sirdīs,
No abām gaisma līst.

Tās vienas gaismu redzam
Ikviens, kam acis dotas,
Bet bieži apslēptam būt spēkam
No saules mazās – otras.

Nevajag izvēlēties
Starp saulēm abām šīm –
Saista tās zelta diegs,
Kurš nekad nepārplīst.

Nezaudēsim saules abas!
Lai apspīd vienmēr mūs!
Kurš mazo sauli sirdī glabās,
Tam zeltā izkalts mūžs!

Dieviņš glezno

Dieviņš glezno mākoņos –
Kā uzpūtenis, tik rožainos,
Skat, ķīselī no sārtas blāzmas
Peld kā putukrējums baltas mākoņsalas!

Dieviņš glezno mākoņos,
Kā ceriņziedi zilganos,
Tiem blakus arī mēļi plaukst,
Bet ja nu tas nav ceriņš, bet lavandu lauks?

Dieviņš glezno mākoņos,
Kā laukakmeņi pelēkos,
Pat ogļu melnos gleznas top,
Un zibeņos liesmo gaismas šovs.

Ir debesjumā Dieva gleznu daudz,
Vien ilgi tās nav skatīt ļauts.
Ik mirkli mainās izstāde,
Ik vēja pūsma citas ainas vērš.

Un tādas Dieva gleznas arī mēs –
Kā mirkli paskrien simtgades...
Vien paliek mūžīgs debesjums,
Kas vientuļš nemirstībā skumst...

Dieviņš klusi staigā

Pa mazām gaismas saliņām
Klusi Dieviņš staigā,
Klusi, mīkstās pastaliņās,
Viņa soļus nedzird tie, kas klaigā.

Viņš nepamanīts ienākt var,
Kur vārdā viņu nesauc,
Bet virmo labestības gars,
Un augļu koks drikst ziedēt nelauzts.

Viņš viesu vidū sēdēs klusi,
Neatpazīts, nepamanīts,
Tu, varbūt viņu tikai jutis,
Nodomāsi: “Cik te labi!”

Pa mazām gaismas saliņām
Klusi Dieviņš staigā,
Kur labestība mājō sirsniņās,
Nav vietas cīņām, klaigām...

Grieze vasaru griež

Zemei vasara auž ziedu sagšu,
Rasas pērlēm to izmargo rīts,
Cik vēl tveicīgu jūnija nakšu
Grieze savu izkapti trīs?

Skrien saulainas dienas kā tauriņa spārniem,
Kā balti jasmīna ziedi tās krīt,
Pa gundegu zeltītiem klāniem
Katra vakara pēdās brien rīts.

Vai mūsu dienas un vasaru silto
Arvien īsāku grieze griež?
Kādēļ, krūtis ar smeldzi tā pildot,
Sirdī skumjas dedz saules riets?

Jel apstājies vasara, kavējies diena!
Jau tā garš būs rudens ar naktīm garām!
Bet velti lūgties – dzirdu griezi es griežam
Saules ceļu līdz rudenā salnām.

Krāsim vasaru!

Es gribu ieliet vasaru termosā
Un saglabāt siltu līdz aukstajai ziemei,
Lai tad, kad pūtīs ziemelis salts,
Es tevi varētu cienāt.

Bet es ieliešu vasaru kompota burkā,
Es ievārīšu ar ķiršiem to zaptē,
Lai tad, kad vien pīlādzis dos ogas rūgtās,
Mēs kopā varētu vasaru apēst.

Mēs savāksim vasaru ogās un tējās
Kā bites to krāj liepziedu medū,
Lai pikotos aukstajā puteņa vējā
Un ietu slidot, kad upes klās ledus.

Krāsim vasaru, kā to krāj bites,
Kas šūnas pilda ar puķu zeltu,
Lai rudenim varam un ziemei spītēt,
Meža un dārza veltēs vasaru smeltu!

Ja nevaram ieliet vasaru termosā
Un saglabāt aukstajai ziemei,
Vāksim zāļu tējas, augļus un ogas,
Lai varētu veseli uzsmaidīt salam un sniegam!

Vālodzes solo

Apklusuši dzegužu zvani,
Klusē grieze un lakstīgala,
Tikai sienāžu orķestris skan,
Nakti un dienu spēlē bez gala.

Skumji birzē dzied vālodze solo,
Tveice ir karsta kā pūķa dvaša,
Debesu valgmi tikai solot,
Pērkons mākoņos rībina maršu.

Reta asara mākoņiem nokrīt
Žēlumā pret zemi, kurai valgmi nespēj sniegt,
Kā sastinguši bezvējā ir koki,
Galvu neviena smilga pat nenoliec.

Cik ilgi degsim vēl šajā tveicē?
Cik ilgi vālodze lietu vēl sauks?
Kad beidzot debesis zemi lems veldzēt,
Laukiem un pļavām gūt valgmi būs ļauts?

Divas egles lauka vidū

Divas egles klaja lauka vidū,
Sadevušās zaru rokās,
Savijušās zaru pirkstus,
Balsta viena otru.

Divas egles klaja lauka vidū
Stāv kā vecīgs pāris,
Kas kopā izturēt var visu,
Lai kā dzīve dara pāri.

Tās nestāv lepnā vientulībā,
Kuru viegli vējiem lauzt,
Jo viens vesels ir divi līdzās,
Un viens otram divi jau ir daudz...

Cik vecas milzu egles šīs? –
To atliek man vien minēt,
Bet kopīgais mūžs tām piepildīts,
Un tādā vērts ir katru dienu svinēt!

Kādēļ cilvēkiem tā neveicas,
Kādēļ paveicas tik reti?
Stāv divas egles, vētru neveiktas,
Dzīves grūtībām un vējiem pretī...

Bumbieru zvaniņi iezvana rudeni

Jau rudens elpu jūt dārzā,
Kur vecā bumbiere likst,
Un katrā māmuļas zarā
Resnvēderis bumbierēns tvīkst.

Šie zeltainie bumbieru zvani
Rudeni ieskandē klusi,
Lai kā mums gribas sevi mānīt,
Dzērves jau laižas uz dienvidu pusi...

Šos zeltainos bumbieres bērņus,
Kas pilni ar vasaras saldmi,
Es gribu salasīt grozā, lai tev nestu,
Pirms tos noplūc rudens vēji salti.

Augu vasaru krājuši sauli,
Bumbieri, saldi kā medus,
Kad jau salnā sudrabo lauki,
Tev dāvinās jaunus spēkus.

Vasaras beigas zelta bumbieri zvana,
Kritot dārzā, bungo skumju maršu,
Bet mums vēl saules nav gana,
Un to sakrājuši augļi ar medaino garšu!

Kaut rudens elpu vēsu jūt dārzā,
Kaut dzērvju dziesma sauc uz dienvidu pusi,
Es rudenī nāku pie tevis vasaru dāvāt.
Vai dzirdi, kā bumbieru zvaniņi nozvana klusi?

Laime ir būt blakus

Laime ir būt blakus,
Iet kopā vienu taku,
Atdot mēteli, kad lietus līst
Un mājās tēju uzvārīt.

Laime ir agrā rītā
Kaut ko gardu gatavot pie plīts,
Kamēr tu vēl saldi dusi,
Tev pārsteigumu gādāt klusi.

Nevajag mums Kanāriju palmas!
Re, cik skaisti kļava liesmo salnās!
Kur vēl tāds zelta lietus līst
Kā mūsu balto bērzu birzīs?

Lai paliek mango un kokosrieksti!
Paši saldākie āboli mūsu dārzā briest,
Te, kur viss mūsu pašu radīts,
Pašu rokām apmīļots ik stādiņš.

Ak, palmu mežos papagaiļi dziedot?
Mums strazdi uzdziedās ķiršu ziedos!
Mums no baņķieru zelta nevajag nekā,
Ja viens otram esam mēs paši, mūsu nams un dārzs!

Tikšanās ar ezīti

Lapas klāj zemi kā zelta sniegs –
Nu tai par segu kalpo skaistā rota,
Bet kāds pa zelta kupenām brien
Un kā rūķis šajos dārgumos rokas.

Es dzirdu – pie kājām man čaukst –
Un bīstos, ka tā var būt čūska,
Bet mierinu sevi, ka rīts ir tik auksts:
“Gan jau rakstainās guļ saldā dusā!”

Nē, tas nav rūķis, tā nav arī čūska,
Tas ir glumo un rakstaino bieds!
Nez, kādēļ vēl devies nav ziemas dusā
Mazs, adatās tērpiet bruņinieks.

Tas ir ezis – mans bērniņas draugs,
Kuru reizēm uzciņāju ar pienu –
Ar tikko slauktu dzērienu piepildīts trauks
Viņam tika atstāts pie kūts nātru biežnā.

Bet ir pagājis jau laika tik daudz!
Tik daudzi rudenī apzeltījuši šo mežu!
Nu sen vairs netiek atstāts piena trauks
Mūsu sētā, lai cienātu ežus.

Šī ir cita vieta un laiks arī cits –
Un, protams, ka tas ir cits ezis,
Bet es priecājos kā senu draugu satīcis...
Visjaukākās ir tikšanās, kuras neparedzi!

Vāvere riekstus vāc

Kad koku lapu zeltu deldē
Rudens vējš skarbs un salts,
Par aizgājušo vasaru dur sirdī smeldze,
Bet vāvere neļaujas tai un riekstus vāc.

Jau drīz vien jaunu kažoku
Tai ziema šūdinās,
Tādu – mīkstu un sudrabotu,
Lai nevar iekniebt sals.

Lai apsarmotā meža kailos zaros
Tai vieglāk paslēpties,
Kad pašas krājumi vien baros,
Jo zemi klās balts sniegs.

Aukstiem vējiem zaros dziedot,
Mežam raudot zelta lapu asarām,
Vāvere centīgi vāc riekstus,
Tai nav laika skumt pēc vasaras.

Un varbūt, ka tas ir gudrāk
Nekā bēdāties, ka dienas dilst,
Dilst līdz ar lapu zeltu,
Līdz sudrabā un baltā sagšā tērpsies sils?

Randiņš ar pūci

Drēgns oktobra vakars,
Vecais parks klusumā slīgst,
Var dzirdēt, kā vējā čīkst koka zars
Un lapas, čaukstēdamas, krīt.

Liekas, ka nav citas nevienas
Dzīvas dvēseles tuvumā,
Tikai mēs divi pa lapām brienam,
Un mums ir labi šajā klusumā.

Pēkšņi tumsā atskan spalgs klieziens,
Un iekliezdas arī meitene līdzās,
Bet tuvumā redzams nav cits neviens...
Te kāds ālējas, nebaidies, mīļā!

Meitene bailēs iecērt nagus man rokā
Tā, ka gandrīz iekliezdos arī es.
Viņa teic: "Kāds kliezda tur, aiz tā koka!"
Kas gan spēlē tur paslēpes?

Virš galvas es kustību dzirdu,
Tur laikam zaros kāds tup?
Re, divas acis lapotnē mirdz
Un dusmīgi raugās uz mums.

Ko boli acis, tikumības sargs?
Ko tu bļauties un randiņu bojā?
Tev taču nepieder vecais parks,
Ar kādām tiesībām gribi mūs aizbiedēt projām!

Nočaukst lapas un sakustas zari,
Melnā ēna pilnmēnesi sedz,
Mūsu abu galvām nošvīkst pāri
Tāds kā vēja pūtiens vēss.

Un mēs atkal esam vien divi,
Izbīli nomaina dusmas, tad smieklī.
Meitenei saku: "Tu atstāji zīmi
Manā plaukstā, kad ar pūces nagiem to žmiedzi."

Runcis Muris rudenī

Runcim Murim rudenī
Salnā ķepas salst,
Velti skraidīt un mest kūleņus –
Jau atvasarai gals.

Runcim Murim rudenī
Drēgnums nepatīk,
Kaķi necieš vēsu ūdeni,
Bet tagad bieži līst.

Vairs nesagādā prieku klausīties,
Kā rudens lapas čaukst...
Lai jau pelīte lien paslēpties!
Kādas medības, ja ir tik auksts?

Velti runcim saku: “Ejam spēlēties!”
Viņš tikai man pie kājām glaužas,
Un, tiklīdz durvis paveru mazliet,
Kā zibens iekšā šaujas!

Brieža dziesma

Rudens apzeltītam mežam cauri
Miglā atskan dobji auri...
Sēņotājai izkrīt grozs,
Gribas žigli mājup jost!

Staltam meža karalim
Galvā kronis asiem zariem,
Dzied viņš tā, kā operā,
Lai sēņotājas mūk kā nopērtas!

Skaļi dzied, lai visi zina,
Ka šis mežs ir viņa ziņā,
Un lai neviens nedomā
Briežu karalim ceļā stāt!

Vilks pelēcis labāk lai mūk,
Lācis lien migā ķepu sūkt,
Jo esmu mežā stiprākais
Un, kā neviens – tik stalts un skaists!

Dreb mežu gali brieža dziesmā,
Kad salna dedz apses rudens liesmās,
Un sārtas tā, kā saulains rīts,
No drebošām apsēm lapas krīt...

Dzērvju blūzs

Kad rudens apzeltīt nāk bērzu birzis
Un aizdedz kļavas ugunssārtās liesmās,
Tāds kā pīlādžogu rūgtums ielīst sirdīs,
Pāri mežu galiem skanot dzērvju dziesmai.

Nāc, iesim klausīties, kā kļavu sārtā rītā
Cauri miglas vāliem skumja dziesma plūst!
Tvīkst kļavu lapas, salnas noskūpstītas,
Un krāsu putenī skan liegi dzērvju blūzs.

Putni atvadās no dzimtenes, ko neredzēs vairs ilgi,
Jo tāls un bīstams dzērvēm priekšā ceļš...
Sahāras karsto sauli, bezgalīgās smiltis,
Alpus un Vidusjūru nāksies pārvarēt.

Ko neveiks Alpu sniegputeņi, jūras vētras
Vai smilšu virpuļi un svelme tuksnesī,
Kad nogurums, bads un slāpes pārvarētas,
Var plēsējputna nagos, krokodila zobos krist...

Daudz briesmu jāpieredz būs tālā ceļā,
Un ne jau visiem putniem atgriezties būs lemts...
Ar nomedītu dzērvju spalvām rotājušies, dejā
Zem palmām ap ugunskuru melnie puīši lēks...

Bet tad, kad dzimtenē plauks vizbuļziedi zili,
Un upju straumes ledu jūrā aiznesīs,
No dzērvju kora balsīm pamodīsies sili,
Kas balto ziemas tērpu noietīs.

Lai dzērvēs lido, mēs tās sagaidīsim,
Kad atkal ziemu pavasaris mīs!
Un atkal varēšu es tavu plaukstu savā sildīt,
Vērojot, kā dzērvju pāris tango dejo tīrelī!

Vecais vanags

Jau atkal mežus tērpj rudentiņš ruds
Un augošās naktis zog minūtes dienām...
Bet vecajam vanagam spārni vien gurst
Un skats kļūst arvien blāvāks – kā dilstošā diena.

Cik ilgi vēl spārni spēs nest,
Cik ilgi skatiens spēs azaidu raudzīt?
Koku galotnes šūpo ziemelis vēss,
Dreb vecais vanags, jo viņam top auksti.

Viņš redz, kā mežs rudenī rūs,
Arvien īsākas top vēsās dienas,
Drīz baltā sniegā mežs ietērpies būs,
Un vēl vairāk sals aukstajā ziemā...

Vanags necer vairs ne uz ko,
Viņš zina, ka laiks izsīkst kā gaistošā diena,
Kā vējos dilstošais rudens meža rudums,
Kas vēl atspoguļojas viņa acu liesmās.

Ai, kas par uguni joprojām vēl,
Kāds apņēmīgs niknums un dzīvotgriba
Vanaga rudajās acīs kvēl,
Meklējot, kādu zaķi vai meža peli uz stigas!

Viņa acis spīgo kā simtgadīgs zelts,
Kā saules kvēli uzkrājis dzītars,
Vecais vanags nepadosies vēl –
Acis liesmo salkuma uzskurtā spītā!

Irbes uz lauka

Pirmo sniegu kā pūdercukuru
Zemes brūnajam kēksam
Šonakt pavisam klusu
Uzkaisīja novembra roka vēsā.

Klusi zem kājām gurkst sniegs,
Pat zaros aizkavējušās lapas kritienu dzirdi...
Klau, kas tā par balsi tur iztālēm kliedz?
Vai tiešām saklausīju lauka irbi?

Es paceļu acis un raugos tālumā
Pāri sniega pūderētajiem pauguru kēksiem...
Skat, kustas kaut kas tur, baltumā,
Kā dzīvas rozīnes pūdercukura sniegā!

Kā lauku sievas brūnās kleitās
Mazā gaismiņā brien pa sniegu
Un sev azaidu meklē bez steigas,
Izraksta balto sniega segu ar soli vieglu.

Cilvēkiem lauku darbu laiks beidzies,
Bet irbes tik un tā druvā iet,
Kad zemi jau pārklājis sniegs...
Varbūt kāds kumoss vēl atradīsies?

Un es nodomāju – kā irbes mēs arī
Vienmēr esam pārdzīvojuši bargāko ziemu
Un arī tagad sasniegsim pavasari,
Klusi un pacietīgi savu lauciņu brienot...

Egle un kļava

Stāv kļava maigi zaļā rotā,
Kuru viņai dāvājis maijs,
Pretī saulei stiepj zaru rokas,
Un strazdu dziesmās trīsuļo gaiss.

Bet kļavai līdzās turpat ir egle
Skuju tērpā tumšzaļā,
Garāmgājēju skati vien kļavu meklē,
Bet eglei paiet vienaldzīgi garām.

Pienāk rudens un brīnišķās krāsās
Kļavas zaļās mežģīnes apglezno,
Starp zelta lapām kvēlo arī sārtas,
Kā ķēniņieni uz balli viņš sapoš to!

Un atkal kļava ir vietējā zvaigzne,
Par tās daili visi priecājas,
Kamēr vējš pa druskai tās lapas aiznes,
Bet pie egles ļaužu skatieni neapstājas...

Bet, kad pēdējo zeltaino lapu
Kļavai norāvis oktobra vējš,
Patvērumu egles zaros rod putni par labu,
Pie kailās kļavas neviens nenāk sērst...

Ziemā kļavai visi paiet garām,
Jo tā kailumā neglīta, pelēka šķiet,
Bet priecājas, kā eglei katrā zarā
Baltu dūraini uzvilcis sniegs.

Ziemā egle būs vietējā zvaigzne,
Priecēs ļaudis, un putniem patvērumu sniegs,
Bet lietū un puteņvējos drebēs kaila
Vientuļā kļava, kuru vairs neatcerēsies...

Bet gan jau atkal nāks ziedošais maijs,
Un kļavai zaļās mežģīnēs ietērpsies zari,
Tad neviens egli neatcerēsies vairs,
Bet kļavas zaros strazdi dziedās himnu pavasarim!

Par labām domām

Taisnība, ka ar labām domām
Rēķinus neapmaksāsi,
Bet vai ar sliktām domām
Tev ikdienā labāk klāsies?

Bez nodoma netop nekas,
Itin neviens darbs, ko tu dari,
Turklāt pieņemties spēkā
Ne jau no sliktām domām tu vari.

Ar ko tu piepildi savu prātu,
Tas no tevis ārā nāks,
Tāpēc, kādus graudus tur krāt,
Skaties un izvēlies pats!

Sēnotāja padoms

Dievu, kas ir tavā sirdī,
Nevar atņemt neviens,
Baušļi ir akmenī cirsti,
Un pie tiem arī turies.

Dievs tev ir prātu un jutekļus devis,
Lai no mušmires bērzlapi atšķirt vari,
Un, ja tu to zini, neviens nebūs spējīgs
Tev iedvest, lai no mušmires azaidu dari.

Un arī tad, ja cilvēki simts,
Dievu pieminot, mušmiri ēdamu sauks,
Tas mušmiri bērzlapē nepārvērtīs –
To tu atceries, draugs!

Vai tā nav?

Mēs par likteni saucam apstākļus,
Kurus ne vienmēr var paredzēt, mainīt
Un to, ko ar tiem varam iesākt,
Vainot nevajag Dievu, ne zvaigznes...

Pati dzīve ir cīņa ar likteni,
Ja par likteni apstākļus sauc,
Reizēm ozolus pārdzīvo niedres un vīteņi,
No cīņas var izbēgt vien paliekot auksts...

Tas, kurš dzīvo, ir likteņa pretinieks,
Katrs elpas vilciens ir pretestība,
Bet Dievs ir ozols, ap kuru apvīties
Dvēsele atceras, kad trūkst atbalsta cita...

Veca utopija

Kā lai izaug par raženu koku,
Kas augļus un pavēni dotu,
Ja citi grib tevi apgriezt un lauzt,
Un tev noteikt, cik garš drīksti augt?

Vai tādēļ, lai neaizvainotu smilgas,
Drīkstēs vien pundurkociņi augt?
Vai tādēļ, lai izdabātu klibam,
Arī veseliem kājas būs lauzt?

Izravēsīm rozes, lai redz nātru ziedus,
Nodzēsīsim sauli, lai zvaigznes var redzēt!
Lai aklajiem taisnību sniegtu,
Arī redzīgajiem nāksies acis izplēst.

Rīkosim sacensības, kurās uzvar visi,
Un atcelsim atzīmes skolā,
Garākās vārpas druvā apgriezīsim,
Tad varbūt gaišā nākotne atnāks, kā viedie mums sola!

Novembra ieskaņā

Lai kļavu liesmās deg raizes un bēdas,
Lai tās aiznes tālēs rudens vējš,
Ar zelta paklāju mežs nosedz pēdas
Un skumjas no atmiņas dzēš!

Cauri rudens krēslai ar dziesmām
Pie mums svētku mēnesis nāk,
Viņam rādīsim ceļu ar svecīšu liesmām,
Lai veļu dvēselītēm top siltāk.

Un tad, kad Lāčplēša pēdās
Sniega māte baltu tepiķi klās,
Atkal degsim svecītes gaidās svētās,
Rādot ceļu Dieva dēlam, kurš nāks.

Lāčplēsis katrā no mums

Latvija uzvelk miglas sagšu
Un ietinas tērpā pelēkā,
Kad pēdējo zeltaino lapu
Novembra vēji norauj un aiznes prom krēslā.

Bet mēs aizdegsim svecītes spožas,
Lai liktu tumsai atkāpties,
Kad latviešu zaldātu dvēseles pošas
Apraudzīt, kā pašu tautai iet.

Aiz muguras gadsimti, ciešanu pilni,
Citu tautu valdniekiem kalpojot,
Bet no mums pašiem atkarīgs, cik ilgi
Vēl mūsu dainām un valodai skanēt būs dots.

No mums pašiem atkarīgs, cik ilgi
Un vai nebūs veltīgi upuri šie...
Kad bija viņu laiks, savu paveica viņi,
Bet savs eksāmens katrai paaudzei jānoliek...

Mums ir jāiztur, jāpārvar šķēršļi,
Jāveido dzīve no tā, kas mums ir.
Katrā latvietī mājō Lāčplēsis,
Vien pajautā sev, kam pieder tava sirds...

Zaldāts pelēkā šinelī

Zaldāts miglas šinelī pelēkā
Pa kritušām lapām brien,
Viņš ceļas tik reižu, cik nokrīt bezspēkā,
Kaut sejā cērtas ledains vējš, lietus un sniegs.

No dzimtās zemes klēpja vai kaimiņu plašumiem
Zaldāts savus pēctečus apraudzīt nācis?
Gan no pašmāju mežiem un tīreļiem,
Gan no tālām stepēm soļo mājup zaldāti...

Visus, kas krituši cīņās pret baltiem vai sarkaniem,
Pret otro vai trešo reihu,
Visus asiņu saites kopā sien,
Mūs un viņus – kritušus, bet nepieveiktus...

Mēs visi esam viena ozola zīles,
Mēs esam atvases no viena koka,
Viņi ir mūsu spēka avots, kamēr spējam mīlēt
Dzimteni savu, kas Dieva mums dota.

Zaldāts miglas šinelī pelēkā
Brien pa kritušām lapām caur ozolu birzi,
Apraudzīt mūs, lai mēs pieņemtos spēkā
Un Latviju, par ko viņš cīnījās, glabātu sirdīs.

Dievs nepaies Latvijai garām

Pelēkā miglas villainē
Māte Latvija tinas novembra vējos,
Bet Māti Latviju sasildām mēs,
Tumsu ar gaišām svecītēm izklienējot.

Kā māmuļas mati nosirmo
Salnā pļavas un lauki,
Bet mēs dziedāsim, sasildot
Māmuļas sirdi, lai viņai nav auksti!

Ar dziesmām lūpās, ar svecītēm rokās
Māmuļai Latvijai dāvāsim prieku,
Degsim sveces un dziedāsim Viņas godam,
Spītējot novembra lietum un sniegam!

Dievs nepaies Latvijai garām,
Ja redzēs gaismu un dziesmas dzirdēs,
Tad Viņš pamanīs gaismu garā,
Kas iemājo Latvijas bērnu sirdīs.

Ar sarkanbaltsarkano sirdī

Pret vācu krustnešu zobeniem,
Pret vikingu kara cirvjiem
Par savu Tēvuzemi jau no laikiem seniem
Mūsu senčiem vajadzēja cirsties.

Kad baronu muižas liesmoja sārtos,
Tad noasiņoja zem kazaku pletnēm
Tie, kas negribēja sirdsapziņu pārdot
Svešiem kungiem, kas tautas dzīvi vērtā peklē.

Zem svešiem karogiem svešos karos,
Svešu zemju tālus ceļus ejot,
Latviešu zaldātu vārdam godu darot,
Mūsu senči sirdī Latviju saglabāt spēja.

Bija naidnieki visādās krāsās –
Balti, sarkani, brūni un sotņas melnās,
Bet par vienu un to pašu stāsta –
Mūs nelauzt ne svešiem cariem, ne pašam velnam!

Tādēļ sarkanbaltsarkans mūsu sirdīs,
Sarkans – senču asins, bet balts – viņu gods
Lai no bērnu dienām jau līdzī
Top katram latvietim dots!

Ar sarkanbaltsarkano sirdī
Ikviens var Lāčplēsis būt,
Ar Tēvuzemes mīlestību sirdī
Ne zem kādas pretvaras nesalūst!

Lūgšana Latvijas simtgadē

Dievs, Latvijai dod simts gadus
Bez svešām un naidīgām varām,
Dod Latvijas tautām simts gadus
Bez nemieriem, spaidiem un kara!

Dievs, Latvijai dod simts gadus,
Lai atdzimtu mūsu lauki,
Dod Latvijas tautām simts gadus,
Kad cieņa, miers un draudzība plauktu!

Dievs, Latvijai dod simts gadus,
Kad valdītu labklājība un gods,
Dod Latvijas tautām simts gadus,
Ar ko mūsu pēcteči lepotos!

Pie Mātes Latvijas kājām

Māte Latvija trīs zelta zvaigznes
Tur augstu virs mūsu galvām,
Lai neviens tās nespēj nodzēst,
Lai to mirdzums nekad nekļūst blāvs.

To zvaigžņu mirdzums lai kvēlo
Sirdī ikvienam, kas Latvijā mīt,
Lai mūsu zemes meitās un dēlos
Tas mūžam paliek un visur iet līdzi.

Gulst ziedi pie Mātes Latvijas kājām,
Sveču gaisma klievē novembra krēslu,
Bet mēs klusi lūdzam, lai visiem labi klājas
Un miers valda zemē, kuru saucam par svētu.

Lai Māras zemē dod Dievs!

Lai Māras zemē dod Dievs
Latviešu tautai dziedāt un diet
Vēl saules mūžu, vēl akmens mūžu,
Kamēr trauc Gauja uz Dzintara jūru!

Lai Māras zemē dod Dievs
Mums dzimtajā valodā teikt: "Labdien,"
Kamēr vien saule no debesīm
Jāņabērniem uzsmaidīs!

Lai Māras zemē dod Dievs
Aizbraukušajiem atgriezties,
Laimas svētību Dzimtenē gūt,
Sentēvu zemē darba augļus plūkt!

Lai Māras zemē dod Dievs,
Ka tajā valdītu miers,
Ļauts visām šeit mītošām tautām
Sadzīvot līdzās pa draugam!

Par bēgļiem

Daudz latviešu pasaules ceļos
Dzīvi labāku meklējot klist,
Laukos dzimtajos nezālēm zeļot,
Bet kurš viņus nosodīt drīkst?

Nav Latvijā kara, ne bada,
Nav taifūnu, zemestrīču,
Ļaudis vienkārši meklē, kur labāk,
Lai pie visa gatava ceļu vieglāko mītu.

Citās zemēs daudz ļaunāk vēl klājas,
Tur lode – tiesnesis augstākais,
Bruņoti vīri ielaužas mājās,
Un ģimenes tavas nav vairs...

Mazus bērnus dzen vergu darbā,
Ar varu vecākiem atraujot,
Slepkavot māca un sūta karā
Zēnus, kam vieta vēl skolas sols.

Mēs visi – savas Zemes bērni,
Un radījis mūs ir viens Dievs,
Viņš pārbaudīs mani un tevi,
Par cietsirdīgajiem – neapžēlosies...

Jūlijam Stikutam

Gadi virtenē krājas
Kā pērles visdažādākās;
Nezinām, cik pērļu mums dots,
Bet katru spodrināt pašam ir jāprot.

Mēs redzam pērles dažādās krāsās,
Kas, brīnišķā virtenē krātas,
Ar mīlestību spodrinātas,
Nu tautas atmiņu pūrā laistās.

Tavas dziesmas nekad neapklusīs,
Jo ierakstītas ir latviešu sirdīs,
Latgales birzīs to atbalsis šalc,
Cauri paaudžu atmiņām skan Tava balss.

Kā koki esam mēs (Zentas Mauriņas motīvs)

Šai saulē cilvēks iesēts dīgst kā koks –
Jo vienam vairāk, mazāk citam dots,
Dažam tik ziedi daiļi plaukst, bet vīst,
Bet cits vēl augļus sniedz, vai būvei noderīgs...

Vēl daži koki tikai malkai der,
Par citu sakām – tas nav nekā vērts,
Bet vai bez nodoma to sējis Dievs,
Jo mīt virs zemes šīs ne tikai cilvēks vien?

Nudien, kā koki esam arī mēs –
Katrs kur mazāk, citur – vairāk vērts,
No egles ābolus vien negaidiet –
Ziemā par čiekuriem tai putni teiks paldies.

Kā koki mežā pretim saulei vien
Mēs katrs, kā nu protam – tiecamies,
Mūs visus krusa per un vēji liec,
Spiež katru smagums savs kā ziemā zaros sniegs.

Jel neskaud tos, ko rudens zeltā ģērbj,
Ja aukstai ziemai dots tev zaļš ir tērps!
Lai ābeles un plūmes augļus sniedz,
Dod putniem čiekurus, kad zemi pārklāj sniegs!

Nudien, kā koki esam arī mēs –
Katrs kur mazāk, citur – vairāk vērts,
No egles ābolus vien negaidiet –
Ziemā par čiekuriem tai putni teiks paldies.

Dvēseļu laiks

Uz koku kailajiem zariem
Rudens vakaros drēgnos
Vējš nospēlē melodiju,
Ar lapām vītušām dejo ēnas.

Mēness mirgo kā disko bumba
Izspūrušu mākoņu skrejā,
Kā melna jūra viļņojas tumsa,
Brāzmu atbalsis raud un smejas.

Tādus vakarus – tumšus un drēgnus
Labprāt pavadām savējo lokā,
No grūtsirdības lai bēgtu,
Piezvanām biežāk viens otram.

Bet ne visiem piezvanīt varam,
Kas mums bijuši mīļi un dārgi...
Kaut šķirtības laiks aug garāks,
Nekļūst pienākums mazāk svarīgs.

Lai veļi nesalst un nesit pie loga,
Lai pašpārmetumos nesmelgtu sirds,
Uz dievnamu gaita lai sokas,
Kur piemiņai svecītes mirdz!

Atcerēsimies savus mīļos,
No kuriem mūs mūžība šķir,
To, kā vajag vai nevajag dzīvot,
Lai mās prāts, bet aizlūgsim no sirds!

Dvēseļu dienai

Vējš lapas nes
Kā mūsu dvēseles,
To krāšņums izballo,
Tiek atdots zemei gods.

Vēl zarā dažā plīv
Kā saules gabaliņš,
Kā atmiņu mirklis īss,
Ko laiks nav ņēmis līdz.

Zūd mūsu mīļie, tuvie,
Un zūdam arī mēs...
Tos kā pēdējo reiz skūpstiet,
Pirms aiznes laika vējš!

Vējš zelta lapas nes –
Gājputniem dodas līdzī.
Uz lapām kuģo dvēseles,
Kad pieminēsim – atgriezīsies.

Veļu laiks

Septembris aizejot bārsta
Zeltainas lapas un sārtas.
Vai šī košuma viņam nav žēl?
Sniega māte jāgaida ilgi būs vēl.

Priekšā dubļi, kur lietus plikšķēs,
Vēju pērs kailo zaru rīkstes,
Veļi naktīs raudās aiz logiem –
Ne katrai dvēselei sveci kāds noliek...

Labi, kam tumšajā, drēgnajā laikā
Līdzās dvēsele silta un maiga,
Kurai neesi svešs tu un lieks,
Kam vari tēju ieliet un čības sniegt.

Tādēļ iedegsim svecītes klusi
Par tiem, kuri aizgājuši,
Lūgšim, lai dzīviem un mirušiem
Būtu katram, kur sasildīties!

Veļu laika elpa

Bērzs pie kājām man izkaisa lapas,
Dubļos iemīts top ķēnišķais zelts,
Reizēm liekas – kā zelts šis, tāpat
Vējos izkaisīts tiek arī laiks.

Kā rautas lapas vējš garām nes dienas,
Ar miglas deķi klāj atmiņas laiks,
Atpakaļ neatsaukt mums nevienas,
Kā rudens aina miglā viss pamazām gaist...

Veļu elpa skar mani ledusauksta,
Bet varbūt tas tikai rudenīgs vējš?
Kā zelta lapa mirklis tālē traucas,
Un kurš gan to noturēt spēš?

Vai līdzī lapām drīz vējš nesīs mani,
Kad veļu dvašā ledainā sirds mana stings?
Bet varbūt vēl atskanēs Ziemsvētku zvani,
Un taps baltā putenī dvēselei silts?

Kā bērzs zelta lapas kaisu savās pēdās
To gaismu, ko sirdī man dedzis reiz Dievs,
Lai manis atstāto laika vējš vēta,
Varbūt vēl citu sirdīm spēšu gaismu sniegt...

Svecīšu vakaram

Lai svecīšu liesmiņas padzen tumsu
Un ļauj dvēselēm sasildīties,
Kad pa rudens mijkrēsli klusu
Ejam savu mīlo mūža mājas raudzīties!

Patiesībā neviens mums nav zudis,
Un saites ar mīlo dvēselēm nepārtrūkst,
Kā ticēja senči – rudens mijkrēsli klusi
Arī viņi atnāk apraudzīt mūs.

Sveču liesmiņas dejo klusi,
Svecēm nobirdinot pa asarai karstai,
Bet mēs ar mīļajiem allaž vienoti būsim,
Mūs neizšķirs tālums, ne laiks.

Pārdomas Svecīšu vakarā

Sveču liesmiņas paklanās vējam,
Pirms nebūtībā tās gaist –
Tā mēs visi uz turieni ejam,
Kā svece kūst mūsu laiks.

Krīt lapas vēja ledainā elpā
Kā asaru lāses uz mūsu vaigiem,
Un jūtam – no pasaules slēptās
Kāds sveicienam roku stiepj.

Šī dzīve ir sveces liesma,
Zelta lapa, kas rudenī krīt...
Kas mūsu varā? – Atlikušās dienas
Ar mīlestību vēl piepildīt.

Manam vēstuļu draugam, priesterim Albertam Cimanovskim

Mūs neizšķīra attālums,
Ne arī mājsēdes laiks,
Neziņa tumša nostājās starp mums,
Kad Tevi sazvanīt nespēju vairs...

Man atlika minēt, cerēt un lūgties,
Jo vairs nebija kopīgu draugu, kam pavaicāt,
Bet labāk patiesības malki rūgtie
Nekā trauksmainas neziņas lāsts.

Dievs neļāva man ilgāk neziņā smakt,
Un tagad arī manā sirdī ir miers,
Jo zinu – esi tur, kur ir vislabāk,
Kur ceru, ka arī mani reiz ielaidīs Dievs...

“Dod citiem gaismu, ko Dievs dedzis tevī,
Lai vairojas labais caur to!”
Šo Tavu novēlējumu nesīšu sevī,
Savā atlikušajā mūžā izpildot.

Rīts Veļu laikā

Nosarkst koku lapas
Salnas noskūpstītas,
Skat – ledus rotas kaltas
Ik smilgai šajā rītā.

Nu, troļļu zeltam rūšot,
Balts sudrabs vietā nāks
Un plecu lakats – smalki rūtots
Ir katrai peļķei klāts.

Šai Veļu laika rītā,
Kad zāli sudrabs klāj,
Lapu zelts – kājām mītais
Mums liekas divtik dārgs.

Dzīves godība tik īsa,
Kā zelta lapas mūžs,
Krīt salnas noskūpstīta –
Tas gaida visus mūs...

Zīlīte pie mana loga

Kas klauvē tur laukā
Dienā tik aukstā
Dzeltenā priekšautā
Pa loga rūti istabā raugās?

Vai atkal lietus līst
Un pa loga rūti sit?
Nē, tā esi tu, zīlīt,
Mazputniņš izsalcis.

Vai tevi drēgnajā laikā,
Kad sekundes lietus skaita
Un saule vairs neuzsmaida,
Izsalkums pie manis raida?

Vēl zemi neklāj sniega sega,
Tikai lietus lāses peļķēs lēkā,
Bet laikam kukainīšu vairāk nav(a),
Tikai pīlādzītis ogas dāvā.

Ja gribi, nāc pie manis vēl,
Man maizes drupaču nav žēl!
Nāc, uzlikšu arī taukus,
Lai tev uzlabotu dienu aukstu!

Lai jau lietus lāses peļķēs lēkā!
Es tev nobēršu saulespuķu sēklas,
Un, klausoties lietus klavierspēli,
Dabūsi svaigu ābola šķēli!

Sekojojot Kristus zvaigznei

Es sekoju savai zvaigznei,
Jo tās gaisma spēcina mani,
Tumsa izklīst, zūd visas bailes
Un sirdī skan Ziemsvētku zvani.

Es sekoju savai zvaigznei,
Tā sasilda spelgonī,
Rāda ceļu, kur patiesā laime,
Kas, atrasta, nezudīs.

Es sekoju savai zvaigznei
Ne vien, kad tā gaiši spīd,
Bet arī tad, kad to aizsedz
Tumši mākoņi debesīs.

Es sekoju savai zvaigznei,
Kaut zinu, ka viegli nav un nebūs,
Bet es no tā nebēgu, vairs nē –
Reizēm pat sāpēs es atrodu spēku...

Tu esi mana zvaigzne

Tu esi mana zvaigzne,
Kas tumsā spoži mirdz,
Lai šaubas zūd un bailes,
Ar gaismu pildās sirds.

Kad naktī tumšā, baismā
Pa bedrēm ved slidens ceļš,
Tu esi mana gaisma,
Un, kritis, atkal ceļos es.

Tu esi mana zvaigzne,
Mana saule pusnaktī,
No tevis melnais smagums aizbēg,
Jo gaišums tavs to padzinis.

Tev pretī stiepju rokas,
Gribu iet pa ceļu šauro,
Kas vieglas dienas neapsola,
Bet melnās dienas pārvarēt, uz gaismu augot.

Drusciņu gaismas

Es nespēju paturēt itin neko –
Viss aizplūst caur pirkstiem kā smiltis,
Bet vēlos gaismai netveramajai sekot,
Lai kā zelta graudi sietā paliek gaiši mirkli...

Es nespēju atstāt itin neko –
Visu aiznesīs vējš kā zeltainas lapas,
Bet es kā sējējs zemē izkaisu sēklu,
Lai ziedi manās pēdās uzdīgtu atkal...

Es nespēju izmainīt itin neko –
Dzīve mani pašu izmainīs kā jūra oli,
Bet, lai par kādu cenu tas notiks, es vēlos
Savu drusciņu gaismas pie kājām jums nolikt...

Nezīlējiet zvaigznēs!

Ak, nezīlējiet zvaigznēs!
Tur rakstīts nav nekas,
Un tikai tam būs laime,
Kurš savu izkalt mācēs pats...

No tumšām, aukstām tālēm
Zvaigznes mūsos noraugās,
Un, dienai austot, bālē,
Bet neko nevēsta mums tās.

Tās koķeti mirkšķina,
Sirdīs ilgu bultas dur,
Bet nekad neļaus zināt,
Kad mūsu stunda būs un kur....

Ak, nezīlējiet zvaigznēs!
Mēs redzam tās, kuru vairs nav...
Ko var pastāstīt par laimi
Gaisma, kura zudusi sen jau?

Laika rats

Uz priekšu griežas laika rats,
Vien uz priekšu, nekad atpakaļ,
Bet nākotni nesaredz skats,
Vien šo mirkli, ko pagātnē maļ.

Tava dzīve ir tas, ko tu izdarīt vari
Ar to, ko tev dāvājis Dievs,
Ja vien svešs ritenis nepārbrauc pāri,
Tad varbūt pie cita šī iedvesma ies...

Gadiem celtu māju un iekoptu dārzu
Var iznīcināt blikšķis viens,
Pat ne vienmēr tādēļ vajag karu,
Ne vienmēr vajadzīgs raķetes trieciens...

Mēs esam puķes, kas aug uz kraujas,
Kuru straume izskalo gaitā lēnā,
Tumsā ieslodzīti spēki ārā raujas,
Mēs dzīvojam vulkāna ēnā...

Negaisiem tumstot vakaros un rītos,
Ar liesmu zobeniem nakti šķeļ kāvi...
Uz ko lai paļaujas, laika ratam ritot,
Lai mūsu zelmenim nepārbrauc pāri?

Dievs, ja es spētu...

Dievs, ja vien es spētu
Ciešanas gaismā vērst,
Ik sirdij dziedēt rētu,
Būt dvēselei slāpušai ūdens vēss!

Dievs, ja vien es spētu
Kā saule gaismu liet,
Paužot labu un svētu,
Lai ik dvēsele plaukst kā zieds!

Dievs, ja vien es spētu
Savā dzejā to sniegt –
Sēt mīlestības sēklu,
Darbs mans nebūtu lieks.

Runča Mura Ziemassvētki

Runcim Murim ziemas laikā
Negribas pa āru staigāt –
Slapjas ķepas, sniegā auksti,
Sals kniebj degunā un ausīs.

Nepatīk, ja sarma ūsās viz?
Nu tad ārā nav, ko līst!
Labāk uz palodzes viņš sēž,
Klausās meldiju, ko spēlē ziemeļvējš.

Vēro, kā sniega pārslas dejo,
Sveču gaismām namu logos smejojot,
Kā leduspuķes rūtīs glezno sals,
Un priecājas, ka pašam nesalst.

Runča zaļās acis kāri viz,
Kad ciemos nāk kāds zvirbulis,
Maza zilīte vai sarkankrūtītis
Pie sala apgleznotām rūtīm sit.

Mednieku pēctecim straujāk pukst sirds,
Bet nekā – stikla siena šķir,
Un atliek slinki kulstīt asti
Vai zobus rādīt, žāvājoties prasti.

Uz loga runcis Budas mierā snauž,
Kad jau vakars dienai krēslas segu auž,
Līdz saimnieks aizdzen kaķa miegu,
No zābakiem nodauzīdams sniegu.

Skat, saimnieks ir pēc svētku egles
Mežā vai tirgū bijis meklēt,
Drīz to ar zelta eņģeļmatiem rotā
Līksmu bērnu čaklās rokas.

Nu lampu virtenes jau eglē mirdz,
Un runcim straujāk sitas sirds,
Vai krāsainās gaismiņas ir dzīvas?
To pārbaudīt šim vajag drīzāk!

Droši eglē augšā rāpjas runcis,
Bet negaida, ka zari lūzīs,
Un tāpēc iznākums ir tāds –
Ar visām lampiņām zemē: “Bladāc!”

Būs runcim šonakt ļoti vēsi,
Jo šķūnī jāpavada Ziemassvētki –
Nu saimnieks dusmīgs, bērni raud,
Šogad blēņu sastrādāts par daudz!

Es gribētu eņģelis būt

Es gribētu eņģelis būt
Ar spārniem, tik baltiem kā sniegs,
Lidot naktī kā sniegpārsla kluss,
Kā mēness zaķītis ātrs un viegls.

Ar spārniem maigajiem sasildīt
Es vēlētos katru, kam auksti,
Kā sniega mākonis dūnas izkaisīt,
Lai nesaltu cilvēki, zvēri, ne augi.

Ar spārniem liegajiem noslaucīt
No acīm asaras tiem, kuri raud,
Prieku un cerību sirdī
Katram iedvest, jo to nav par daudz.

Ar spārniem vieglajiem noglāstīt
Kā vēsma pieri tam, kurš dūsmās kaist,
Lai gan rūgtums un ienaidis viss,
Gan arī lepnums un spītība gaist.

Es vēlos pabarot tos, kuriem salkst,
Dziedēt katru, ko slimība māt,
Lai ik saimē bagāti klāts galds
Un Mīlestība vienmēr stāv klāt.

Bet es neesmu eņģelis balts,
Tikai cilvēks ar melnumiem saviem,
Un pat nedaru es tik daudz,
Cik man ir spēka – varbūt pusi vien...

Katrs var būt eņģelis

Katrs no mums
Var eņģelis būt –
Tas nav noslēpums,
Ne arī darbs grūts.

Vienu laipnu vārdu
Dažreiz tev pietiks,
Lai paceltu kādu
Septītajās debesīs.

Palīdzīgu roku
Tantiņai vilcienā sniedz –
No tā nevar nogurt,
Bet viņai daudz ir šis nieks.

Monēta sīka,
Ko iemetīs katrs,
Kādam salā nīkstot,
Azaidis dienai būs karsts.

Katrs no mums
Var eņģelis būt –
Vien jāsadzird noslēpums,
Ko sirds tava čukst.

Enģelītis egles galotnē

Nosarmojušas egles galotnē
Sēž balts enģelītis un spēlē,
Viņš liegi pūš sudraba flautu,
Nebēdājot par ziemeli aukstu.

Viņš nebīstas, kad ziemeļvējš egli šūpo,
Čiekuriem krītot un sarmai drūpot,
Plēš sudrabaino spārnu spalvas
Un zelta cirtas no enģeļa galvas.

Enģelis nepagurst, spēlē un spēlē,
Kaut sals viņam vaigos dzeļ vēl.
Kas par to, ka pūš ziemelis auksts,
Ja vaigos sārtas rozes plaukst!

Enģelītis dreb, jo viņam salst,
Bet mugurā tikai kreklis balts,
Taču eglei zaros viņš turas stingri,
Ledainajā vējā nesastindzis.

Pienākums svarīgs un svēts
Ir šim baltajam enģelim uzticēts –
Ar savu sirds mūziku atkausēt sirdi
Ikvienam, kas viņu dzird.

Tādēļ enģelis spēlē un spēlē,
Lai ikvienu sasniegtu Ziemsvētku vēsts,
Un tas, kādā mērā mēs atveram sirdis,
Nosaka, cik enģelītim būs silti...

Cerību gaisma

Kad ziemelis pūš ledus tauri
Un bungas rībina lausks,
Pie sirds klauvē eņģelis kautrīgs,
Tavā ziņā – vai ienākt būs ļauts...

Tālā zemē, kur nepazīst sniegu,
Pirms gadu tūkstošiem piedzima bērns,
Lai pestīšanu no ļaunuma sniegtu –
Cerību gaismu, kas neizplēn.

Nāvei, ciešanām, naidam un bailēm
Lai pār cilvēkiem nebūtu varas,
Viņš nesa gaismu, kas mūžīgi gailēs
Un to, kurš pieņēmis, spēcīgu dara.

Tālā zemē, kur nepazīst sniegu,
Pirms gadu tūkstošiem piedzima bērns,
Lai nāvi dzīvē mūžīgā grieztu –
Šī cerība silda un neizplēn.

Cerību zieds

Spelgonī uzplauka zieds
No degsmes, kas dzimusi krūtīs,
Kā putns dvēsele dzied,
Vai tu arī to dzirdi, vai jūti?

Naktī uzplauka zieds
No gaismas, kas iedegta sirdī,
Un tas, kurš ar gaismu šo iet,
Jaunai dienai ceļu naktī cirtīs...

Putenī uzplauka zieds,
Kad sniega pārslas ar vēju griež valsi,
Un vecās pēdas klāj putenis ciet;
Droši seko gaismai, un tu nenosalsi!

Vai tu dzirdi, kā dvēsele dzied,
Vai redzi gaismu, kas izklienē nakti?
Ir uzplaucis cerību zieds,
Ja noticēsi, viss citādāks taps...

Sirdis pie gaismas!

Kad eglītes šūpo ziemelis dzeldīgs
Un sals pāri upei ceļ ledus tiltu,
Pa baltu ceļu nāk Ziemassvētki
Ar piparkūku sirsnīgu siltu.

Ar baznīcu zvaniem un dziesmām
Sirdis ieliksmo Ziemassvētki,
Lai varētu dāvāt ikvienam
Labestības un prieka vēsti.

Atkal gaisma uzvarēs tumsu,
Atkal uz pavasari vedīs balts ceļš...
Vien sirdis pie gaismas jānotur mums,
Pie avota īstā, kur labo smelt...

